Naš tednik Koroška

kulturno - politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 51 | V Celovcu, dne 19. decembra 1951 | Cena 70 grošev

Pozor!

Brezplačna pokušnja likerjev

Amlacher-jevih proizvodov, ki so bili leta 1951 odlikovani z državno nagrado, od danes, v soboto, v trgovski hiši

Lindner

Celovec-Klagenfurt, Osterwitzgasse

7/10-steklenica likerja samo S 24.50 — 10 odst. popusta.

Javni denar

Bližamo se koncu leta. Vsakoletna slika se ponavlja. Parlament na Dunaju in deželni zbor v Celovcu hitita, da bi spravila pravočasno pod streho državni in deželni proračun.

Dvajset milijard znaša državni proračun. Uradniške plače, javna uprava, varnost in red v državi, šole, promet in vse drugo stane seve mnogo denarja. To je vedno tako bilo in bo ostalo. Pri tej vsakoletni proračunski debati v parlamentu in deželnem zboru pa slišimo razne medsebojne očitke, kako se javni, državni denar trati, kje in kod se širi korupcija in na zadnje pa vendar moremo ugotoviti enotno linijo takih očitkov. Če je na vrsti v parlamentu ÖVP-jevski minister, ki naj brani in zagovarja izdatke svojega ministrstva, seve rohnijo socialisti in slikajo vse črno v črnem. Kakor hitro pa je stopil na govorniški oder minister socialistične stranke, pa se nam nudi ravno nasprotna slika. Ko pa pride v parlamentu do glasovanja, seve obe stranki strnjeno glasujeta tako za proračun prvega kakor tudi drugega ministra, ker pač tako velevajo dogovori koalicije.

Slika je tudi v deželnem zboru podobna. O korupciji in potrati javnega denarja smo v zadnjih mesecih res mnogo brali, ni pa bilo nikjer resne poti, da bi se taki nedostatki odpravili.

Na eno izredno važno dejstvo pa bi hoteli danes bralce posebno opozoriti. Onim, ki politično dogajanje pozorno zasledujejo, gotovo ni ostalo prikrito vsekakor zanimivo razmerje med državnim proračunom pred drugo svetovno vojno in danes. Leta 1937 je znašal avstrijski proračun 2 milijardi šilingov. S tem denarjem so torej tudi tedaj krili vse državne izdatke, seve plačevali tudi vse državne uradnike in penzioniste.

Danes pa znaša državni proračun, kakor smo že zgoraj povedali, dvajset milijard šilingov. Torej desetkratni izdatki za upravo iste države. Če pa primerjamo plače državnih uradnikov, moramo ugotoviti, da znašajo te plače le 3.7 krat toliko kakor leta 1937. Torej uradnik, ki je dobil leta 1937 recimo 400 šilingov plače, danes ne dobi 4.000, marveč le 1.480 šilingov pod istimi službenimi pogoji. V tem delu je torej državni proračun bistveno razbremenjen. Kar velja za aktivne uradnike, to velja še bolj za penzioniste. Da se je število uradništva med vojno in tudi po vojni izredno pomnožilo, je druga stran. Ni torej višina uradniških plač, marveč število uradnikov tista velika obremenitev vsega državnega aparata.

Leta sem že grmijo listi in stranke z zahtevo po reformi državne uprave. Znižanje uradniškega aparata je edina pot, ki bi utegnila razbremeniti državni proračun. Kaj pa se pri nas v resnici godi? Tam, kjer je bilo mogoče najti mesto za zaposlitev mladega človeka, tam se tudi že pojavi takozvani proproc. Povsod, kjer sedi zastopnik ene vladne stranke, mora sedeti tudi zastopnik druge vladne stranke. To vidimo že v ministrstvih in to se vleče prav do najnižjih uradov. Tako se torej polnijo pisarne. V veliki meri to lahko tolmačimo kot izraz nezaupanja med vladnima strankama. Da trpi pri tem hitrost poslovanja, pa čutimo na svoji lastni koži. Kljub številnemu uradniškemu aparatu je poslovanje izredno počasno in kljub slabim plačam uradnikov je državna uprava izredno draga zadeva.

Uradniki pa so seve tudi volivci in tako se nobena vladna stranka ne more in ne sme zameriti temu sloju in radi tega tudi ni pričakovati bistvene reforme v državni upravi. V tem oziru je pričakovati spremembe šele potem, ko bo poslabšanje splošnih gospodarskih prilik, predvsem ukinitev in skrčenje Marshallove pomoči, prisililo državne krmarje do tega koraka.

Pariz — mesto posvetovanj

V glavnem mestu francoske republike, v Parizu, kjer zboruje letos glavna skupščina Organizacije združenih narodov in kjer so zato zbrani diplomatski predstavniki vsega sveta, se posvetujejo o bodočnosti tega sveta. Težko je danes še reči, kakšne uspehe bodo prinesla ta posvetovanja in če bodo sploh prinesla kake uspehe. Saj svet po toliko razočaranjih že komaj veruje na iskreno voljo oblastnikov tega sveta.

Winston Churchill in Anthony Eden

Britanski ministrski predsednik in britanski zunanji minister sta prispela v ponedeljek v Pariz, da bi se tu razgovarjala z zastopniki francoske vlade o vseh važnih vprašanjih, predno odpotuje britanski ministrski predsednik, Winston Churchill, na obisk k predsedniku Trumanu v Washington. V Parizu se je sestal Churchill najprej z glavnim tajnikom Organizacije združenih narodov, nato pa so se pričela dvodnevna posvetovanja s francoskim ministrskim predsednikom in s francoskim zunanjim ministrom. Govorili so predvsem o vprašanjih Srednjega in Daljnega vzhoda, o vprašanjih oborožitve Nemčije z ozirom na vzpostavitev evropske skupne vojske in o vprašanjih Atlantske obrambne zveze.

Po končanih posvetovanjih s predstavniki francoske vlade je oba britanska ministra sprejel še vrhovni poveljnik obrambnih sil Atlantske zveze, general Eisenhower.

Odbor za oboroževanje

V Parizu je bilo te dni posvetovanje odbora za zapadno-evropsko oboroževanje kot obrambno sredstvo proti vsakemu morebitnemu napadu. Predsednik tega posvetovanja je bil posebni Trumanov pooblaščenec, Av. Harriman. Na tem posvetovanju so ugotovili, da nekatere zapadnoevropske države premalo prispevajo za skupno oboroževanje in so zato naročili predvsem zastopnikom Belgije, Norveške in Italije, pa tudi Francije, da morajo pospešiti z oboroževanjem, ker doslej tega vprašanja niso jemale te države zadosti resno.

Oborožitev in razorožitev

Tudi v okviru Organizacije združenih narodov se posvetujejo v posebnem odboru o predlogih Združenih držav, Velike Britanije in Francije o razorožitvi vsega sveta. Proti temu predlogu je že šestič govoril sovjetski zastopnik, zunanji minister Andrej Višinski, ki zagovarja sovjetski predlog o razorožitvi.

Egipt in Velika Britanija

Medtem ko se nemiri ob Sueškem prekopu in napadi na britanske vojake nadaljujejo, pa bo poizkušal doseči pomirjenje britanski zunanji minister z direktnimi razgovori z egiptovskim zunanjim ministrom, Salak el Din pašo, ki se tudi mudi v Parizu. Seveda pa splošno dvomijo, da bi ti razgovori bili uspešni, posebno ako Velika Britanija ne bi pristala na takojšnjo razveljavljenje medsebojne pogodbe iz leta 1936. To pogodbo med Egiptom in Veliko Britanijo je namreč egiptovski parlament proglasil za neveljavno.

Nesreče, viharji, mraz . . .

V Zduženih državah so doživeli te dni eno največjih nesreč v letalstvu in eno največjih nesreč ob koncu letošnjega leta, v katerem se vrstijo nesreče druga za drugo.

Na letališču Newark pri New Yorku se je dvignilo dvomotorno prometno letalo, v katerem je bilo 52 potnikov in 4 piloti. Potniki so bili namenjeni na dopust v Florido. Naenkrat se je desni motor vžgal, pri manevriranju se je odtrgalo nato nenadoma desno krilo in letalo je strmoglavilo v plitvo reko, kjer se je vžgalo. Še so bili nekaj časa slišati klici na pomoč, ki pa so nato utihnili, v ruševinah letala so našli pozneje popolnoma zoglenelih 56 trupel.

Na vzhodu Združenih držav so silni snežni viharji povzročili več prometnih nesreč. V nekaterih krajih je padel termometer na 34° C pod ničlo, v New Yorku samem pa je bilo 31° C mraza. To zimsko vreme, ki je nenadoma vdrlo na severoameriško celino, je povzročilo po dosedanjih podatkih v Združenih državah okrog 150 smrtnih nesreč.

V južno-ameriški državi Braziliji se je v bližini mesta Forta Aleca, ki je glavno mesto brazilske zvezne države Ceara, pripetila velika železniška nesreča, pri kateri je bilo mrtvih okrog 40 oseb, večje število potnikov pa je bilo težje ranjenih.

Koroški deželni zbor

Za sredo, dne 19. decembra, je sklicana 15. seja koroškega deželnega zbora. Na dnevnem redu je predvsem poročilo in predlog finančnega odseka o deželnem finančnem zakonu, to je o koroškem deželnem proračunu za leto 1952.

Nadalje je na dnevnem redu razprava o osnutkih zakona o dokladah zveze občin, zakona o oprostitvi davka za nove in preurejene zgradbe. Končno so na dnevnem redu še nekateri predlogi kmetijsko-gozdarskega odseka deželnega zbora.

Kakor smo že poročali so v predlogu proračuna predvideni izdatki za leto 1952 na 240,983.300 šilingov, dohodki pa na 234,343.500 šilingov. Tako znaša primanjkljaj 6,639.800 šilingov.

O zasedanju deželnega zbora bomo poročali.

Sprememba v vladi v Sloveniji

Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine Slovenije je izdalo ukaz o spremembi v vladi. — Ukinjeno je ministrstvo za delo. Preimenovan je Svet za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo v Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko.

Nadalje vsebuje novi ukaz tudi razrešitev sedanjega ministra za delo ter štirih direktorjev Sveta za blagovni promet, ker so ukinjeni v tem Svetu štirje oddelki. Dosedanji minister za delo, Tone Fajfar, je imenovan za ministra - namestnika predsednika Sveta za ljudsko zdravje in socialno politiko.

Ameriška vojna ladja v Jugoslaviji

V jugoslovansko jadransko pristanišče na Rijeki je priplula na prijateljski obisk v ponedeljek ameriška križarka „Des Moines". Omenjena križarka ima 17.000 reg. ton in je bila zgrajena šele pred tremi leti ter je del ameriškega sredozemskega vojnega brodovja. Ob prihodu križarke je bil na Rijeki tudi ameriški poslanik v Jugoslaviji. Ameriški viceadmiral Mattias Bennet Gardener je obiskal župana na Rijeki, nato pa poveljnika jugoslovanskega brodovja, viceadmirala Jirkoviča. — V torek je odpotoval poveljnik ameriške križarke v Beograd, kjer ga bo verjetno sprejel tudi maršal Tito.

Naročniki, pozor!

Vsi naročniki, ki svoje naročnine še niso poravnali, dobijo te dni dostavljene položnice. Prosimo Vas, poslužite se položnic in poravnajte zaostalo naročnino.

OBVESTILO

Božična (to je 52.) številka „Našega tednika" izide zaradi praznikov že v soboto, dne 22. decembra; datirana po bo številka z datumom 26. decembra.

KRATKE VESTI

Po podatkih zadnjega ljudskega štetja ima Avstrija skupno 6,919.000 prebivalcev. Od tega števila je moških 3,230.300, žensk pa 3,638.700. Na 100 moških pride torej 114 žensk. Na Koroškem je skupaj 474.200 prebivalcev, od tega je moških 231.900, žensk pa 242.300.

Avstrijska narodna banka je zvišala obrestno mero od sedanjih 3.5 odst. na 5 odst. Temu vzgledu bodo sledili gotovo tudi drugi denarni zavodi v Avstriji.

V avstrijskem državnem zboru je pri proračunski razpravi kmetijskega ministrstva ugotovil poslanec ing. Hartmann (OeVP), da plačajo avstrijski kmetje letno 60 milijonov dohodninskega davka.

Dne 2. januarja 1952 bodo zažgali v železarnah v Donawitz-u tretji plavž (Hochofen), kar je omogočil boljši in povečani uvoz koksa iz Nemčije in iz avstrijskih železarn v Linzu.

Na Dunaju so ustanovili društvo pod imenom „Österreichischer Familienbund — avstrijska družinska zveza". Namen nove organizacije, ki je nadstrankarska, je zaščita družine in izboljšanje materialnega položaja družin.

Vzhodno-nemško prometno ministrstvo je odredilo, da je sovjetski rubelj edino plačilno sredstvo za plačilo pristojbin na vzhodno-nemških železnicah pri prometu z državami Vzhodnega bloka.

Po izjavi turškega zunanjega ministra turška vlada ne namerava več odgovarjati na note sovjetske vlade zaradi pristopa Turčije k Severno-atlantski zvezi.

Jugoslovanski zunanji minister Edvard Kardelj je v Parizu izjavil, da so sicer zastala pogajanja med Jugoslavijo in Italijo zaradi rešitve tržaškega vprašanja, vendar pa upa, da bo to vprašanje med obema državama rešeno v zadovoljstvo obeh držav.

V tibetansko mesto Lhasa so prispeli oddelki kitajske „osvobodilne" vojske. Te čete so bile na pohodu od marca letošnjega leta in so morale pri tem premagati velike naravne ovire.

V zapadno-nemškem državnem zboru sta se združili v eno stranko dosedanja bavarska stranka in pa stranka nemškega centruma. Nova stranka, ki se imenuje federalistična unija, šteje 22 poslancev.

Vrhovni poveljnik ameriških čet na Daljnem vzhodu, general Ridgway, je sklenil z japonskim ministrskim predsednikom dogovor o ustanovitvi japonsko-ameriškega vojaškega odbora.

Ameriški visoki komisar v Nemčiji je pomilostil za božične praznike med drugim tudi bivšega nemškega ministra Hansa Lammers-a in zadnjega poveljnika nemške armade „Süd", generala Lotharja Renduliča.

Nad južnim delom Filipinskega otočja je divjal strašen vihar (tajfun), ki je napravil veliko škodo. Približno 750 oseb je bilo pri tem mrtvih, 150.000 ljudi je ostalo brez strehe in škodo cenijo na preko 20 milijonov pezov.

Po končnih podatkih italijanskega notranjega ministra je bilo v Zgornji Italiji vsled zadnjih poplav — kakršnih v Evropi že desetletja ne pomnijo — poplavljenih okrog 96.000 hektarov in 380.000 ljudi je moralo zapustiti svoje domove. Šele 30.000 se jih je moglo vrniti.

Politični teden

Po svetu . . .

Skoraj dve leti se že vodi borba okrog Schumanovega načrta, ki predvideva združitev vse zapadno-evropske industrije pod enotnim skupnim vodstvom prizadetih držav in Amerike. Ukinejo naj se carine in vsa premogovna in jeklarska industrija naj se razvija po istih skupnih smernicah.

Prvotno je načrt naletel na hudo nasprotstvo angleške delavske vlade, ki je odklonila svoje sodelovanje. Zatem so sklenili uresničiti načrt brez Angležev, oziroma so mnogi upali, da bo prihod Churchilla na oblast prinesel tudi spremembo angleškega stališča. Saj so konservativci vsa leta pozivali k evropski enotnosti in zamerjali delavski vladi, češ da ima premalo razumevanja za sodelovanje z zapadno Evropo, predvsem z Nemčijo.

Upanje pa se ni uresničilo: tudi Churchillova vlada odklanja sodelovanje pri Schumanovem načrtu. Francoski parlament pa je po hudih debatah, v katerih je bila vlada že blizu svojega padca, vendarle sprejel tozadevni zakon. Njegov sklep bo seveda vplival tudi na predstoječo slično odločitev v nemškem parlamentu, kjer predstavljajo socialisti hude nasprotnike, vendar je komaj verjetno, da bi jim uspelo preprečiti sprejem Schumanovega načrta.

Korak bliže k evropski enotnosti

Nikakor ni mogoče reči, da je Schumanov načrt v vsakem pogledu idealna rešitev. V bistvu preide vsa težka industrija v roke posameznih trustov, s to razliko, da pridejo pod nadzorstvo organov prizadetih držav. To dejstvo vzbuja odpor ne samo pri levičarjih, temveč tudi pri mnogih meščanskih skupinah. Kljub vsemu pa je ratifikacija Schumanovega načrta v francoskem parlamentu uspeh ameriških prizadevanj zgraditi politično, gospodarsko in vojaško močno Zapadno Evropo. Poenotenje težke industrije je važen činitelj v ameriških naporih v okviru Atlantske zveze postaviti močno obrambno vojaško silo, ki se bo mogla razviti deloma iz lastnih sredstev.

V Strassbourgu je prišlo v „Evropskem svetu" do dramatičnih prizorov. Pisali smo že, da po splošnem mnenju ta „evropski svet" ni nič drugega kot kraj neskončnih debat brez pozitivnih sklepov. Pred enim tednom je to stanje privedlo do odstopa predsednika Paul Henri-ja Spaaka. Ta belgijski državnik svetovnega formata se je dolge mesece zaman trudil za ožje in hitrejše zbližanje med državami članicami „Evropskega sveta". Zdaj mu je bilo dovolj. Odstopil je. V svojem zadnjem govoru izredno dramatične vsebine je nadvse ostro obsodil tiste — predvsem angleške zastopnike — ki svojih koristi ne znajo podrediti skupnim.

Mogoče je njegov opomin vplival na pogovore šestih zunanjih ministrov v Frankfurtu, ki so istočasno sklepali o divizijah, katere naj njih države postavijo na noge v okviru Atlantske zveze. Ti so se namreč izjemno zedinili in tako ima splošna konferenca držav te zveze, ki bo čez dober mesec v Lisboni, precej izgledov na uspeh. Vprašanje je le, v koliko se bo spremenilo dosedanje popolnoma odklonilno stališče angleške vlade do sodelovanja v skupni evropski armadi. Ni nezanimivo, da komunistično časopisje hvali njeno odklonilno zadržanje, kadar gre za vprašanja sodelovanja v zapadno-evropski skupnosti.

V Pariz je prišla tudi vzhodno-nemška delegacija

Na zasedanju UNO v palači Chaillot je spregovoril zanimiv glas iz „Nemške demokratične republike". Kljub prvotni odklonitvi je vzhodnonemška komunistična vlada poslala v Pariz svojo delegacijo, ki je imela nalogo zastopati stališče svoje vlade do splošnih nemških volitev in zedinjenja Nemčije. Delegatje so govorili pred generalno skupščino, zahtevali zedinjenje Nemčije ter se zavzeli za izvedbo splošnih tajnih volitev pod nadzorstvom štirih okupacijskih sil, odklonili pa so nadzorstvo od strani UNO, ker da bi to bilo vmešavanje v notranje zadeve neke države. Delegacija bonnske vlade je zastopala obenem z zapadnimi silami stališče, da naj UNO prevzame nadzorstvo nad volitvami.

Sklenili so ustanoviti novo razorožitveno komisijo

V pododboru UNO za razorožitev so se zastopniki štirih velesil zedinili v tem, da se ustanovi nova komisija. Imenovali so že tudi osebe in se dogovorili o delokrogu, oziroma poslovnem redu tega novega pod-pododbora. Na splošno prevladuje mišljenje, da je uspeh že samo dejstvo, da so velesile pripravljene še nadalje se razgovarjati o razorožitvi.

Zasedanje glavne skupščine pa še traja in zanimiv dogodek bo srečanje med angleškim zunanjim ministrom Edenom in njegovim egiptovskim nasprotnikom, ko bo prišlo na dnevni red vprašanje Sueškega prekopa.

V Egiptu je novo, da egiptska vlada kljub vsem grožnjam ni prekinila diplomatskih stikov z Anglijo, nasprotno: nekateri zapadni listi, ki so blizu svojih vlad, trde, da išče egiptovska vlada mirne rešitve, toda seveda take, da bo mogla tudi svoje razdražene množice z njo potolažiti.

Mnogo težje je v Perziji. Mossadeqov parlament je izglasoval nove volitve. Poročila govore o težkih spopadih med nacionalisti in komunisti, o poiskusih revolucionarjev zasesti vladno palačo in parlament itd. Vse to je nekoliko težko razumeti, če pomislimo, da imata Mossadeqova „Nacionalna fronta" in „Moslemski bratje" praktično isti program. Obe stranki pa se v volilnem boju brezobzirno pobijata. Vmes pa se pojavlja tretji — na pol komunistična Tudeh-stranka, ki je sicer prepovedana, njeni pristaši pa znajo spretno izrabiti vsako nesoglasje med obema glavnima strankama. Medtem pa petrolejske rafinerije v Abadanu stoje in podoba je, da je Mossadeq s svojo petrolejsko politiko izganjal „hudiča s belcebubom", kajti škodo ima zaenkrat v prvi vrsti njegova država.

Bo na Koreji končno sklenjeno premirje?

Pogajanja so bila že blizu prekinitvi, ko je Truman osebno posredoval pri delegaciji UNO. Ta je poslala komunistični delegaciji nove, mnogo popustljivejše predloge v obliki sedmih točk. V glavnem predvidevajo te sporazum o ukinitvi sovražnosti in ustavitev sovražnosti v določenem roku, vprašanje o demilitarizaciji nevtralne cone, prepoved povečanja sedanjih vojaških sil na obeh straneh ter prepoved nadaljnje gradnje letališč. Posebna komisija, sestoječa iz obeh strani, naj to izvede in šele ko bo to izvedla, naj pogodba končno stopi v veljavo.

Na splošno sodijo, da so pogoji taki, da jih je mogoče sprejeti. Edina nevarnost pa je v tem, ker vsebujejo tudi določbo, da je treba sprejeti ali pa odkloniti c e l o t e n predlog.

. . . in pri nas v Avstriji

Največje težave ima avstrijska vlada glede ureditve gospodarstva.

To je postalo posebno očividno pri debatah v parlamentu zadnje dni. Ameriška pomoč bo pomalem prenehala in tako nastaja nujnost to luknjo nekako zamašiti. Kot izgleda je tudi amerikanski stric močno pritisnil, da morajo merodajni resno misliti na to, kako urediti zamotane gospodarske prilike. Nekakšen prvi začetek je bilo zniževanje cen, ki ni bilo sicer nič kaj učinkovito, vsekakor pa je nekoliko zaustavilo nadaljni porast cen. Obenem pa je za široke ljudske plasti le predstavljalo neko navidezno zboljšanje, ki so ga socialisti in komunisti sicer z neko upravičenostjo imenovali prevaro.

Drugi poizkus v tej smeri je zvišanje obresti pri bančnih zavodih; od tega pričakujejo zvišanje vlog pri hranilnicah. Na ta način bi se lahko zopet začel nabirati denar malih „šparovcev", ki bi ga kreditni zavodi nato dali gospodarstvu na razpolago za investicije in obratovanje. Do sedaj je bil kredit radi pomanjkanja denarnih sredstev povsod zelo majhen. Če odpadejo posojila iz Marshallovih sredstev, bi nadaljnje pomanjkanje pomenilo lahko katastrofalno stanje. Če bo zvišanje obresti prineslo res zaželjeni uspeh, je vsekakor dvomljivo, ker ljudje po vseh preživetih izkušnjah pač v denar nimajo zaupanja.

V parlamentu so sprejeli proračun za leto 1952 z glasovi OeVP in SPOe brez spremembe. Kot smo že poročali so veliko kritizirali, a z glasovanjem se je parlament le zopet izkazal, kot se je pred nedavnim izrazil njegov prezident Kunschak, kot „Abstimmungsmaschine".

Zanimivi so podatki, ki jih je v parlamentu dal socialistični poslanec, da je v Avstriji pri 7 milijonih prebivalcev 1 milijon 150 tisoč rentnarjev. Od vsega proračuna gre 17.4 odstot. za rente. To je ogromna vsota! OeVP zahteva v tej zvezi, da se reformira socialno zavarovanje. Vendar si stranka še sama menda ni na jasnem, kako zmanjšati izdatke, oziroma kje dobiti te ogromne milijone, ki naj bi bile za državno blagajno razbremenitev.

Očitanje korupcijskih škandalov med OeVP in SPOe je skoro prenehalo. Nobena od obeh strank ne more preko tega, da pač smrdi tu in tam. Ob vprašanju, da je treba usposobiti avstrijsko gospodarstvo tako, da bo lahko brez pomoči živelo, se še ne moreta čisto zediniti. OeVP hoče bolj proste roke za izvoz, medtem ko nasprotna stran hoče imeti izvoz pod strogim nadzorstvom. Drugače gre — kakor trdi SPOe — preveč žlahtnih deviz (tuji denar) v korist „kapitalistov v temne kanale" in za splošno gospodarstvo s tem v izgubo.

Glede zavezniške cenzure, katero želi vlada, da bi jo odpravili, je ostalo vse pri starem. Aliirani svet se ni mogel zediniti in tako bo ostala cenzura še naprej.

Kot skoro vsak teden tako je tudi tokrat vlada skušala pokazati svojo „korajžo". Finančni minister je v parlamentu napovedal, da so zasedbeni stroški veliko previsoki! Napovedal je, da bo vlada stopila pred svetovno javnost z zelo obremenilnim materialom za zasedbene sile, če se stanje ne spremeni. Ko to bere, dobi človek kar „respekt" pred tako velikim pogumom. Le škoda, da nas izkušnje učijo, da iz neštetih pogumnih vladnih postopkov do zdaj še ni bilo uspeha.

VdU se krha dalje. Na Koroškem je na zasedanju deželnega vodstva odstopil iz „protesta" proti diktatoričnemu postopanju dr. Krausa deželni „vodja" dr. Scheuch. S tem je zopet v enem oziru dokazano, da le sledi VdU svojim neslavnim vzorom v nekdanji NSDAP. Tudi tam smo poznali, kot pač v diktatorskih skupinah povsod, dosti takih „borb" med klikami.

V Celovcu je bila napovedana stavka mesarskih pomočnikov. Vendar so se delavski zastopniki zedinili z mesarji in tako so pomočniki napovedano stavko zopet odstavili z dnevnega reda. Je pač huda zadeva za delavske zastopnike, da bi res dovolili stavko, ko pa sedijo vendar tudi sami na vladnih stolčkih. —

VABIMO

na zaključno prireditev in kuharsko razstavo gospodinjskega tečaja

v Vogrčah

ki bo v nedeljo, dne 23. decembra 1951 pri Škofu v Vogrčah.

Razstava se otvori zjutraj ob 8. uri in razstavljeni predmeti se prodajajo do 6. ure zvečer.

Popoldanska prireditev, ki se prične ob ½ 3. in obsega:

Deklamacije,
prizori,
božična enodejanka,
petje,
govor.

Prijatelji, z veseljem Vas pričakujemo in upamo, da nas podprete s prostovoljnim prispevkom.

Tečajnice.

Pismo iz Avstralije

Benalla, 29. 10. 1951.

Spoštovani gospod urednik!

Po dolgem času se Vam zopet oglašamo in sporočamo, da časopise v redu prejemamo. „Naš tednik„ in „Nedeljo" smo dobili do št. 36, „Vero in dom" št. 5. Do sedaj ni manjkala nobena številka. Veseli nas, da zvemo kaj novic iz naše nekdanje domovine. Privadili smo se novega življenja, teh običajev in navad, a vendar radi čitamo, kako žive naši rojaki tam daleč, daleč, v naši nekdanji domovini, kjer nam je tekla zibelka in je tako milodoneče zvenela slovenska beseda. Lepo je bilo življenje nekdaj, dokler ni naš narod poznal komunizma, kateri se je tiho in neopaženo prikradel pod krinko svobode". Mi kateri smo se razkropili po vsemsvetu, sočustvujemo z našimi brati in Vaš list „Naš tednik" nam edini prinaša poročila o njih.

Pri nas je sedaj pomlad, najlepši letni čas; saj poleti in jeseni ni najti nobene lepote, ker so travniki popolnoma suhi in polja istotako požgana od vročega sonca. Žito dozori že v novembru in decembru. Po košnji, katero opravljajo stroji in žito že takoj na polju omlatijo, ga očistijo in spravijo v vreče, katere zložé v zato pripravljene „silose". Žito zraste zelo hitro, že sedaj je v klasju in ko bo postalo topleje, bo dozorelo v nekaj tednih. Poleti je običajno zelo malo dežja, večkrat je takozvana „suha nevihta", ker nastane velik veter, kateri žene čele oblake prahu in celo peska; dežja je samo nekaj kapelj ali prav nič. Vročina je v decembru, januarju in februarju zelo velika, včasih je še marca in aprila topleje kot je bilo pri nas o sv. Jakobu. Ljudje hodijo pokriti, ker je zelo nevarno biti razoglav in se lahko dobi vnetje možganov, kar povzroči lahko celo smrt. Tudi v kopališčih imajo kopalci glave pokrite. Ob kopališču so male hišice, da gredo kopalci v senco, ko pridejo iz vode. Letos je bila pomlad precej hladna in še ni bilo opaziti kopalcev.

Meseca septembra smo imeli misijon v župni cerkvi. Trajal je celih 14 dni, vodila sta ga dva gg. misijonarja, izvrstna govornika. Govorili so vsako jutro pred mašo in vsak večer. Pri večerni pobožnosti, katera je trajala 1½ ure, je bila cerkev nabito polna. Pripeljali so se iz vseh strani z avtomobili, da je bila cesta zasedena z vozili kot v najbolj prometni ulici velemesta. So res dobri katoliki za vzgled marsikateremu mlačnemu „Novo-Avstralcu". Celo male otroke, stare nekaj tednov, že matere prineso s seboj v cerkev. Boste morda mislili, da motijo druge, nikakor ne, bolj so pridni kot že večji in tako se že izza mladih nog privadijo obiskovati cerkev. Ob prvih nedeljah v mesecu ali ob zapovedanih praznikih in ob prvih petkih pristopi cela cerkev k sv. obhajilu. Res posnemanja vredna navada.

Naj končamo, prihodnjič napišemo še kaj več.

Vam, g. urednik, vsem Vašim sodelavcem in vsem bralcem „Našega tednika" naše prisrčne pozdrave ter prav blagoslovljene praznike in srečno novo leto.

Družina Z.

Pozor!

Prijavite vodne pravice!

Vse one, ki so lastniki kakršnihkoli vodnih pravic (Wasserrechte), opozarjamo na določilo zakona o vodnih pravicah iz leta 1934 in zadevne novele iz leta 1947. Po teh določilih morajo biti vse vodne pravice, ki ne temeljijo izključno na zasebnopravnih pogodbáh, najkasneje do 31. decembra 1951 vpisane v vodno knjigo pristojnega okrajnega glavarstva ali morajo biti do tega dne vsaj javljene za vpis.

Ako te pravice — zlasti pa one, ki so bile pridobljene pred 1. novembrom 1934 — ne bodo pravočasno prijavljene, te pravice prenehajo in preidejo na državo. — Zato opozarjamo vse, ki imajo take vodne pravice (pravice o pitni vodi, o preskrbi z vodo, pravice namakanja, pogon raznih naprav z vodno silo, odtok odtočne vode itd.), da jih pravočasno, to je do 31. decembra letos prijavijo. V dvomljivih slučajih vsem priporočamo, naj se takoj informirajo pri okrajnem glavarstvu ali pri okrajni kmečki zbornici ali pa pri okrajni obrtni zbornici.

Ime Slovencev

Naš slovenski narod je slovansko pleme in spada z drugimi slovanskimi narodi k indoevropski narodni skupini. Ko so vsi Slovani še skupno živeli v stari pradomovini, ki je bila verjetno vzhodno od Karpatov, so govorili le en sam jezik, ki ga imenujemo praslovanščino. Ker je stara domovina postala počasi pretesna in ni več mogla hraniti vseh, so se posamezna plemena začela razseljevati na vzhod, jug in zahod. Prejšnji skupni jezik se je polagoma razčlenjeval v narečja, iz katerih so se razvili posamezni jeziki, med njimi slovenščina, ki jo še danes govorimo tudi na Koroškem, čeprav nekateri gospodje trdijo, da na Koroškem životari samo par Slovencev, ogromno število ljudi v južnem delu dežele pa so „vindišarji", ki so Nemcem bližje kot pa Slovencem. To je, milo rečeno, „Frechheit"! Naš narod besede „windisch" sploh ne pozna, je še nikoli ni rabil in je tudi v bodočnosti ne bo.

Pri nas v naših narečjih govorimo slovenj, sovenj, sovensk ali slovensk. Naj bi šli tisti ljudje v naše vasi ter vprašali: „Kako vi govorite?" Dobili bi zgornje odgovore, ker nimamo druge besede za našo govorico. Tudi zadržanje v narodnem oziru presodi ljudstvo z besedami Svovenjc, Sovejc itd. ali pa nemčur. Kje ostane beseda „Vindišar"? Narod te besede ne pozna. To naj bi si tudi enkrat zapomnili tisti, za katere je človek koroškega slovenskega narečja „vindišar", to se pravi človek druge vrste. Takih ljudi ni več na svetu. Takega ponižanja danes tudi kolonialni narodi ne prenesejo več.

Izvirno se je ves slovanski rod nazival z imenom Srbi, t. j. rojaki. To ime je kot splošni naziv celega debla izginilo po razrušenju velikega kraljestva Hunov in ostalo je samo pri nekaterih slovanskih rodih (Srbi in Lužiški Srbi). Mesto njega je nastopilo ime Slovani, Sloveni, Slavljani, staro ime roda, ki se je naselil v okolici Novgoroda. Med slovanskimi narodi so ohranili samo Slovaki in pa Slovenci stari, častivredni koren „slov". Slovaki se še danes imenujejo Sloveni, kakor so se imenovali tudi naši predniki, ko so proti koncu 6. stoletja prišli v alpske pokrajine. Dežela Slovakov je Slovenija — kakor tudi dežela Slovencev.

Tujci, posebno Nemci, so Slovane imenovali Venedi, Vinedi, Vindi. Beseda se po F. Ramovšu ne nanaša na Slovane — Slovene, ampak na narod, ki je enkrat bival med Germani in Sloveni, to pa so stari Veneti-Ilirci. Germansko ime Viniti se je razvilo v besedo „windiš", ki je, kakor smo že zgoraj poudarili, tudi koroški Slovenci ne poznamo.

Dravski

POPRAVEK

V številki 49 „Našega tednika" na str. 4 pod naslovom „Marija išče prenočišča" se je vrinila napaka. Pravilno se mora glasiti: **poslušajte vsi ljudje. Ali pa pesem, ki se dobi pri „Nedelji" po stari slovenski melodiji: „Kdo pozno trka še".**

STARŠI, BOTRI!

Najlepše in najkoristnejše darilo za šolsko mladino za božič in za godovne dni je lepa slikanica z življenjepisom mladinskega vzornika DOMINIKA SAVIA, ki je bil lani 5. marca prištet med blažene.

Naroča se lahko v upravi „Našega tednika", Celovec, Viktringer Ring 26. Stane samo 6.— šilingov, s poštnino 7.— šilingov.

ŠT. RUPERT PRI VELIKOVCU

(Kulturno življenje)

Živahno in veselo je postalo v „Narodni šoli", odkar so nove gojenke kmetijsko-gospodinjskega tečaja začetkom novembra napolnile hišo. Prve sadove njihovega dela smo videli zdaj pri prvih kulturnih prireditvah. Vidi se, da se šolske sestre oz. vodstvo gospodinjskega tečaja zavedajo svojega kulturnega poslanstva. Kar po vrsti smo imeli dve lepi prireditvi v telovadnici „Narodne šole". Prva, bolj skromna po obsegu, namreč samo za domačo in farno družino, je bila na Marijin praznik, 8. t. m. Dekleta so priredila sicer kratko, a zelo lepo uspelo prisrčno marijansko akademijo s petjem, deklamacijami, govori in živo sliko. Dovršeno in z globokim občutkom podane pesmi, deklamacije in dekliški govor so globoko segle v srca navzočih in jih ogrele za večno lepi ideal Brezmadežne.

Miklavževo slavje v nedeljo, 9. t. m., pa je privabilo toliko ljudstva iz bližnje okolice in oddaljenih krajev, da se je prostorna telovadnica docela napolnila. Ta dan so gojenke gospodinjske šole s sodelovanjem fantovske igralske skupine iz Kamna in Škocijana pripravile številnim gostom za par ur izredno lep užitek. Na oder so postavile opereto „Miklavž prihaja". Krasna pesnitev, dovršeno uprizorjena, je potegnila vse gledalce oz. poslušalce v svoje območje, da so za teh par ur skoraj pozabili, da so na zemlji. Uresničila se je napoved iz vabila: ob lepem rajanju in petju angelcev so doživeli nebeški raj; zlasti mladino so lepi prizori kar očarali. Odprlo pa se je pred našimi očmi tudi Bogu nasprotno kraljestvo pekla z vsemi grozotami, z vso zapeljivostjo, da nam je postajalo tesno pri srcu. Igra je nazorno pokazala, kako te tajne peklenske sile skušajo na vse načine motiti blagodejno delovanje nebeških duhov in uveljaviti svoj pogubni vpliv. Občutilo se je kakor odrešenje, ko se je končno prikazala veličastna in obenem mila podoba sv. Miklavža, kot poslanca zmagovitega kralja Kristusa. S svojim milim glasom v nagovoru, najbolj pa seveda z bogatimi darovi je razveselil srca vseh dobrih; a tudi resne opomine je imel za manj pridne.

Opereta je bila res lepo doživetje za vse, zlasti za mladino, v prosvetnem življenju pa pomeni važen dogodek. Zahvala za to gre prirediteljem in igralcem, ki so vsi svoje vloge prav dobro rešili. Prav posebno se zahvaljujemo fantom iz Kamna in Škocijana ter njihovemu voditelju za požrtvovalno sodelovanje, gostom iz drugih krajev za številni obisk in pozornost, ki so jo s svojo udeležbo izkazali gospodinjski šoli. Upamo, da se kmalu zopet snidemo na podobni prireditvi.

Na eno stvar bi bilo dobro režiserja opozoriti: splošno obdarovanje po Miklavžu naj bi se ne vršilo v okviru operete same, ker to zmanjša prvotni mogočni vtis I. in II. dejanja. Naj bi se v igri sami obdarovanje samo nakazalo, razdelitev darov pa naj sledi po igri.

Mati prevzvišenega knezoškofa — umrla

Našega prevzvišenega nadpastirja je zadela velika izguba. V četrtek, dne 13. decembra zjutraj, je umrla njegova srčno ljubljena mati, gospa Marija Köstner. Pokojna je bila v 72. letu starosti in je že dalje časa bolehala, vse bolečine svoje bolezni pa je prenašala z veliko potrpežljivostjo in boguvdanostjo.

Pokojna je bila rojena kot kmečko dekle v Labudski dolini, poročila se je v Celovec, kjer je bil njen mož nato kleparski mojster. V zakonu je bilo troje otrok, ki žalujejo za svojo dobro materjo.

Že zgodaj je umrl mož in nato se je pokojna preselila k svojemu sinu, dr. Jožefu Köstnerju, ki je bil takrat profesor verouka, pozneje pa upravitelj stolne cerkve v Celovcu in mu je gospodinjila.

Ko je pozneje postal njen sin Jožef škof krški, se je njegova mati preselila z njim v škofijski dvorec v Mariannengasse. V svoji marljivosti je tudi tu v vsej skromnosti pomagala pri nadzorstvu gospodinjstva, dokler ni bila zaradi težke bolezni prisiljena, da je vsako delo morala opustiti. In prejšnji četrtek je dobro pripravljena izročila dušo svojemu Stvarniku.

Pogreb pokojne je bil v soboto ob treh popoldne na pokopališču v Annabichl-u pri Celovcu in maša zadušnica je bila brana v ponedeljek, dne 17. decembra v župni cerkvi pri Sv. Lovrencu v Celovcu. — Naj bo Bog dobri plačnik pokojni za vsa njena dela. Prevzvišenemu nadpastirju izražamo v imenu vseh naših bralcev globoko sožalje.

BRŠLJAN

Ti si še zelen ostal
mi v jeseni sredi slane,
ni ti perja mraz ožgal,
ki osmodil je poljane.

Še navzgor kipi ti rast,
tesno se oklepaš drevja,
bodi gaber ali hrast,
brž povzpneš se do vejevja,

Spenjaš se celo na zid
in zajedaš med pečine,
raz pobočje sivih sten
smelo gledaš v globočine.

Tudi jaz naj se kot ti
zmeraj više k soncu vijem;
žejen pa naj izpod skal
žive vode se napijem.

Ljub si meni zimzelen,
gozdnega zelenja dika. —
Kakor ti naj zeleni
v srcu upanja mladika.

Limbarski

SPOMINI

Mamica nam v grob je omahnila.
Še jo vidim, spečo v črni krsti,
z molkom so povezani ji prsti,
mrtva se je križa oklenila.

Ni zavese, ki bi mi zakrila
kdaj pogled na tiste bele sveče,
kjer je vigred moje sončne sreče
z mamico v neskončnost zatonila.

Votlo še mi kladivo odmeva,
žebelj v tesno rakev se zariva,
v bridko žalost se pogreva duša.

Še bobni na krsto trda ruša,
ki nad dvajset let jo že pokriva,
ni še konec tuge tega dneva.

Limbarski

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

44. nadaljevanje

Nehal je poslušati in začel pobožno moliti pristopne molitve, ves vesel, da tudi z bolno nogo more brez pomoči gor in dol. Ko je gospod upravitelj videl s kora slavnostno razsvetljeni oltar, je po prvi kitici za „Glorio" prenehal igrati, Holoubek pa je pri oltarju lepo, kakor še nikoli doslej in ne poslej zapel: „Slava Bogu na višavah". Vse njegovo zamaknjenje mu je v tem hipu švignilo skozi glavo in solze so se mu udrle. Odmolil je „Slavo", toda obstal je in čakal, da gospod upravitelj doigra, medtem pa je mislil: „Starši so mi darovali življenje, oče mi ga je, ko je pri Bohaču gorelo, rešil, Bog mi ga je vrnil, bil bi nespameten, ako ga ne bi sedaj cenil in dobro uporabil vsako njegovo sekundo." Od tega trenutka dalje se mu je zdelo, kot da se je znova rodil. Vse je videl v drugi luči in drugače, nego je bil vajen doslej, vse njegove dosedanje sodbe so bile na glavo postavljene, kakor da bi se vse njegovo življenje narobe obrnilo. Kakor da bi doslej njegove oči zakrivala siva mrena in bi po uspešni operaciji spregledali, tako po malem se je razgledoval in se navajal na nove vtise, poglede, na stare reči in okolje svojega življenja. Zdelo se mu je, da je doslej vse gledal od spodaj navzgor, zdaj pa kot bi gledal v nasprotni smeri — od zgoraj navzdol, vsakemu človeškemu dejanju je videl do korenin, iz katerih je pognalo, zato je vse razumel, opravičeval in odpuščal.

Takoj po sveti maši je upravitelj zbežal s kora, kajti za nobeno ceno se ni hotel s Holoubkom srečati v strahu, da ga ne bi vprašal: „Torej, gospod upravitelj, katero pesem pa ste pripravljali za moj pogreb?" Berači pa so vztrajali pred cerkvijo, dokler ni prišel Holoubek. Tudi v njih očeh se je zrcalil sicer tesnoben strah, niso se upali kakor nekdaj loviti duhovnikove roke, temveč so samo skromno pozdravili: „Hvaljen Jezus."

„Na veke," se je nasmehnil Holoubek in obstal. Moral je nagovoriti in prositi to peščico brodolomcev, ki se rešujejo na nezanesljivo obalo ljudskega usmiljenja.

„Torej, odpustite mi, ljudje božji, da sem vas ogoljufal," je neodločno tipal, „verujte mi, da se je zgodilo proti moji volji, ni se mi hotelo nazaj na svet, toda Bog —" zdajci se mu je beseda zataknila in se je zavedel, spoznal je, da razodeva nekaj, o čemer je sklenil, da bo molčal kot grob, zato ker ljudje njegovim sanjam ne bi verjeli, smejali bi se njegovemu videnju, z grobim posmehom bi govorili o njem, tega pa ne bi prenesel, to bi ga najbolj bolelo in žalilo.

„Nočem vas opehariti," je takoj veselo nadaljeval. „Bog ne daj, — ali mnogo dobite ob pogrebu?"

„Šestico, tudi dve — kakor so kje radodarni," si je drznil odgovoriti Jouza, znani vodnik in govornik beračev.

„Dokler so še pekli, so nam povsod po kmetih dajali ‚dušico'," se je oglasila naglušna Bradačka.

„Da, tudi dušica nam gre."

„Ali vsaj nagrada zanjo."

„Revežev goljufati ni prav in na nas se je treba ozirati," so postajali berači smelejši in drznejši.

„Torej dobite za vse po en goldinar — ste zadovoljni?" je hitro odločil Holoubek.

„Tisočkrat jim Bog plačaj! Kako ne bi bili zadovoljni. Saj nam niti sam grof ni več odmeril," so takoj hvalili berači in se stiskali k duhovniku, ki je zmešan in razburjen tipal po vseh žepih, čez nekaj časa pa je rdeč od sramu dejal: „Ljubi moji, nekaj dni morate potrpeti, dolžan vam moram ostati, toda ne bom vas ogoljufal, do vinarja vam bom plačal, tudi obresti bom pridejal, kajti zgubil sem namreč denarnico."

„I, kaj izgubil," je srdito bevsknil Jouza, „okradli so vas, okradli, dobro vemo, po vseh Trešticah so poskrite župnijske stvari."

Toda Holoubek ni poslušal, ampak šepajoč hitel, kot bi mu gorelo za petami, v župnišče v kuhinjo zajtrkovat. Tudi Barica in očka sta bila v cerkvi, toda že davno sta šepetala v kuhinji, ko so se končno odprle duri in je njun gospod obstal med njimi. Na mah sta prenehala šušljati, njune oči pa so polne ljubezni počivale na njegovem obrazu. Zdelo se jima je, da nekaj novega, neznanega gleda s tega obličja nanju, da se je v njem pokazala nova guba, nova črta, skrivnostna in zagonetna, da se je zarisala v to obličje in mu daje poseben izraz, neizgovorljivo ganljiv in sladak.

„O čem pa sta govorila, da sta tako naglo umolknila, kakor bi odrezal," je župnik takoj opazil njun sumljivi molk.

„Saj veš, da o tebi," se je nasmehnil stari Holoubek, „vsa okolica bo sedaj o tebi govorila, na to se moraš privaditi, jaz sem domov že brzojavil in takoj za brzojavom bom šel sam."

„Samo da mi Barico pustite," se je goreče oglasil župnik in se je uprl z gorkim pogledom vanjo kot še nikoli doslej. „Ti, revica, si največ pretrpela," je mislil, „tebe sem najbolj mučil."

„No, tiho bodi, Jožko, ne toži," mu je segla v besedo, kot bi brala misli na čelu, „to sem samo tako... pa bodi brez skrbi, nikoli te ne bom zapustila, naj se zgodi, kar hoče, nikoli, brat, nikoli," in si je v predpasnik zakrila obraz.

„Otroka! Otroka!" se je smehljal oče in čutil, da so tudi njegove oči rosne.

„Zunaj že veter brije," se je zagledal župnik skozi okno, pri katerem je stal in s prstom pokazal na golo krošnjo stare jablane, ki jo je majal oster sever.

„I, no, zima se bliža," je zavzdihn'l oče, „sonce sicer sveti, pa ne greje, babje lete človeka ne spoti."

„Le kadar je nad glavami modro nebo — brez oblakov," se je zasmejala ob kaminu Barica, nalivajoč gorko kavo v piskrčke.

„Tako je, tako je," sta pritrdila oba moška in sedla za mizo.

Zunaj na tlaku je zaropotal zapravljivček in zazvenele so podkve.

„Glej no, Hanzek je že zapregel," se je začudil župnik, „kdo mu je pa velel?"

„Saj me menda ne boš pustil, da grem peš!" se je smejal starec, toda duhovnik je vedel, da oče ni dal zase zapreči, temveč

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kako so praznovali v Ljubljani 50-letnico salezijancev na Slovenskem

Letos je preteklo petdeset let, odkar so salezijanci začeli s svojim delom na Slovenskem. Prva hiša, kjer so se naselili, je bil stari rakovniški grad v Ljubljani. Zato so v nedeljo, dne 21. oktobra letos, na Rakovniku v Ljubljani obhajali petdesetletnico salezijanskih ustanov na Slovenskem. Proslava je bila silno skromna in preprosta, a vendar prisrčna in domača, kakor se spodobi za sedanje razmere. Bila je združena s posvečenjem dveh salezijanskih novomašnikov, Egidija Dolinarja in Štefana Žerdina. Svetišče Marije Pomočnice je bilo za to priložnost prav lepo okrašeno in razsvetljeno. Obisk vernikov je bil zelo lep, zlasti popoldne, in to navzlic nenapovedani protiletalski zaščitni vaji in poskusnemu alarmu. Ta nenadni alarm je bil kriv, da od 8. do 11. ure ni mogel nihče nikamor. Tako se je prevzv. g. škof Anton Vovk šele ob pol dvanajstih lahko peš napotil proti Rakovniku. Slovesnost v cerkvi se je pričela šele ob pol enih in je trajala dobro poldrugo uro. Ob treh je bilo kratko kosilo, ob pol štirih pa že blagoslov in slavnostni govor.

Prevzv. g. škof Vovk je imel dva krasna nagovora. V prvem govoru med mašo je poudarjal pomen vzgoje duhovniških poklicev. Don Bosco, ustanovitelj Salezijanske družbe, se je silno veliko trudil, da bi dal Cerkvi kar največ dobrih, gorečih in svetih duhovnikov. Po njegovem zgledu delajo njegovi sinovi širom sveta, tudi na Slovenskem.

Pri večernicah pa je govoril o splošnem delovanju Salezijanske družbe na vzgojnem, dobrodelnem in apostolskem polju, zlasti pa še o čudovitem širjenju češčenja Marije Pomočnice, ki ima za naš narod svoj začetek in svoj center prav v rakovniškem svetišču. Lahko rečemo – je dejal škof – da je prav Marija Pomočnica pripeljala semkaj Don Boskove sinove, saj se je prva maša na Rakovniku darovala prav na dan 24. novembra, to je tisti dan v mesecu, ki je posebej posvečen Mariji Pomočnici. Marija Pomočnica je navdihovala, spremljala, podpirala salezijance in jim pomagala skozi vseh teh petdeset let, da so mogli tako napredovati in toliko dobrega storiti. Ona bo gotovo podpirala svojo družbo še vnaprej, če bodo le salezijanci ostali njeni zvesti sinovi. Naj se torej ne strašijo raznih težav, saj je mogočna Marija Pomočnica z njimi, in pod njenim varstvom bo družba še živela, še delovala po zgledu svojega svetega ustanovnika. Zato je potrebno, da se iz srca zahvalimo vsi skupaj Bogu in Mariji za vse milosti in dobrote teh petdesetih let ter si tako s hvaležnostjo in zvestobo izprosimo pomoč in varstvo za novih petdeset let še bolj cvetočega in blagoslovljenega delovanja.

Po govoru je v cerkvi mogočno zadonela zahvalna pesem. Za zaključek pa sta novomašnika, ki sta skupaj s kanonikoma dr. Pogačnikom in dr. Arnejcem asistirala g. škofu, podelila zbrani množici novomašni blagoslov.

Praznika se je udeležil tudi g. Ivan Perovšek, edini še živeči član one salezijanske ekspedicije, ki je prva prišla na Rakovnik pred petdesetimi leti (23. nov. 1901). Pri jutranji maši je tudi on imel priložnostni govor o zlatem jubileju in poudaril, da je vse to, kar se je v petdesetih letih napravilo, očitno delo Marije Pomočnice.

Predstojniku redovne inspektorije, inspektorju Ivanu Španu, ki že nad 15 težkih let vodi jugoslovansko salezijansko inspektorijo, so za to priložost prispele mnoge prisrčne čestitke iz Jugoslavije in iz tujine. Iz tujine so omembe vredne čestitke, ki sta jih poslala dr. P. Tirone in dr. Franc Walland, oba bivša rakovniška ravnatelja in provincialna predstojnika. Prav posebno pomembno pa je pismo, ki ga je napisal dr. Peter Ricaldone, vrhovni predstojnik Salezijanske družbe s sedežem v Turinu v Italiji. Pismo se glasi:

„Zelo bi bil vesel, če bi se mogel osebno udeležiti vaših slovesnosti ob 50-letnici prve hiše v jugoslovanski inspektoriji. Toda moja visoka starost in okoliščine mi tega ne dopuščajo. Vendar pa želim biti z vami v mislih, s srcem in z molitvijo. Veliko delo, ki ga je izvršil zavod v Ljubljani in sploh sobratje vašega plemenitega naroda, nas spodbuja, da zapojemo božji Previdnosti pesem zahvale za vse prejete milosti, ki jih je rosila na tamkajšnje delo in mu dajala čudovito plodovitost. Izrekam najglobljo hvaležnost cerkvenim in državnim oblastem, dobrim sotrudnikom in dobrotnikom, ki so velikodušno pomagali pri razvoju naših ustanov.

Naj dodeli nebo, da bi mogli, ko se razpršijo oblaki, še z večjo gorečnostjo množiti že tako obilno žetev, ki so jo v preteklih letih zbrali v potu in trudu dragi sobratje, in da bi ostali vedno na višku, kar se tiče idealov in delavnosti našega očeta. Sv. Janez Bosko naj bo vedno med vami in naj vas tolaži s svojim pogledom, naj vas spodbuja in blagoslavlja.

Priporočam se vam v molitev in vam pošiljam iz srca svoj blagoslov."

Tako bivši vrhovni predstojnik in četrti Don Boskov naslednik. „Bivši", kajti zdaj ni več, ker je pred par tedni umrl.

† Stolni prošt Ignacij Nadrah

V zadnji številki „Našega tednika" smo na kratko poročali, da je dne 17. novembra 1951 umrl v Ljubljani eden najvidnejših duhovnikov ljubljanske škofije, najmarkantnejša osebnost v kleru te škofije – stolni prošt in prelat Ignacij Nadrah. Dočakal je častitljivo starost 83 let.

Pokojni se je rodil na sveti večer leta 1868. v župniji Stična na Dolenjskem v preprosti kmečki hiši. Nadarjenega dečka so poslali v ljubljanske šole, ki jih je dovršil kot gojenec Alojzevišča. Vso gimnazijo je imel samo odlične rede. Abiturient Nadrah bi bil moral, ko je prosil za sprejem v bogoslovje, iti študirat na Germanik v Rim, a je to ponudbo v svoji skromnosti odklonil v korist svojemu sošolcu Mihaelu Opeku, ki je šel potem mesto njega v rimske bogoslovske šole. Nadrah je končal svoj bogoslovni študij v Ljubljani in bil leta 1893, posvečen v duhovnika.

Knezoškof Missia ga je poslal najprej za kaplana v Metliko v Belo Krajino. Tam se mu je glede težav in uspehov godilo ves čas kot njegovemu davnemu predniku na tem mestu, kaplanu Frideriku Baragu. Kmalu je bil Nadrah premeščen s skrajnega juga škofije na nje skrajni sever, v Tržič. Tu je živahni kaplan globoko zaoral v svoje delovno polje ter zapustil za seboj trajne sledove. Od njega ustanovljeno društvo sv. Jožefa je bilo eno najbolj cvetočih prosvetnih društev v Sloveniji, nič manj pa ni uspevala Vincencijeva konferenca, ki ji je tudi on botroval.

Nadrahovo tretje kaplansko mesto je bilo pri Sv. Jakobu v Ljubljani, kjer se je kot mestni kaplan izvrstno uveljavil. Škof Jeglič mladega Nadraha ni mogel prezreti, ko je iskal duhovnika za eno najtežjih mest v škofiji, za „nunskega očeta" v Škofji Loki. Polnih dvanajst let je bil Nadrah v uršulinskem samostanu kot izboren spiritual številnih redovnic in tudi izvrsten katehet na njihovih šolah. Vsled obilnega napornega dela je skoro obolel in škof Jeglič je povabil spirituala Nadraha k sebi v stolni kapitelj.

V Ljubljani so čakala kanonika Nadraha sama vodstvena mesta: pri upravi stolnice, pri konzistoriju, pri cerkvenem sodišču, pri škof. računovodstvu, pri dobrodelnih ustanovah in zlasti pri šolstvu, kjer je kaj kmalu prevzel težak posel člana deželnega šolskega sveta in mesto veroučiteljskega nadzornika srednjih šol. Ne dovolj: škof Jeglič mu je poveril l. 1919. mesto ravnatelja škof. duhovskega semenišča, gotovo eno najtežjih in najbolj odgovornih vodstvenih mest v škofiji. To službo je opravljal kanonik Nadrah do l. 1944, torej polnih 25 let, ter tako vzgojil celo generacijo duhovnikov ljubljanske in tudi premnogo duhovnikov iz vseh jugoslovanskih in obrobnih slovenskih škofij.

Jegličev naslednik, škof Rožman, je visoko cenil vso dragoceno Nadrahovo vodstveno pomoč, zato ga je tudi dosledno pomikal na najvidnejša mesta v škofiji. Ko je kanonik Nadrah že prej postal infulirani stolni dekan, ga je predlagal škof Rožman po smrti prošta Kalana sveti stolici v imenovanje za stolnega prošta, sam pa si ga je privzel l. 1930. za svojega generalnega vikarja. Samo Nadrah je mogel združevati obenem z vodstvom semenišča vse te odlične, a tudi naporne službe. Bil je pač mož odličnih umskih sposobnosti, mož reda, nenehane delavnosti, krepkega zdravja.

Z gotovostjo smelo lahko trdimo: imeli smo in imamo večje politike, večje znastvenike, večje pisatelje, večje in silnejše socialne delavce; toda malo ali nič nismo imeli in nimamo mož, kot je bil pokojni prošt Nadrah. Da! „Umrl je mož; kje tak je še med nami?"

V božji ekonomiji je, da nobenemu od velikih mož ni prihranjena posebno vidna odlika, ki se izraža v preganjanju in trpljenju. Tudi proštu Nadrahu to ni bilo prihranjeno. Bilo je v tistih žalostnih binkoštnih dneh leta 1942, ko je padel na ljubljanski ulici prof. dr. Lambert Ehrlich, zadet od zločinske krogle, in je vsa poštena Ljubljana onemela v grozi. Takrat je ob odprtem grobu mučenika povzdignil svoj glas prošt Nadrah, in je, kakor nekoč Kristus prvemu mestu svoje domovine, zaklical stolni Ljubljani: „Jeruzalem, ki moriš preroke in kamenjaš tiste, ki so k tebi poslani . . .!"

S svetopisemskim tekstom je budil vest beli Ljubljani, ki da ni več bela, marveč rdeča Ljubljana: „Glejte, kako umira pravični, a ni nikogar, ki bi se zamislil . . .!" Zapomnila si je takrat „rdeča" Ljubljana te grozljive besede in jih, ko si je osvojila mesto in deželo, povrnila proštu z ječo. Junaško je prenesel Nadrah to „viteško" gesto lastnih bratov ter šel s svojimi številnimi duhovniki na čelu trpet za resnico in pravico ter za boljšo svobodo svojega naroda. Dolgo mesecev je trpel mučenje in pomanjkanje, osrčujoč sebe in vso trpečo okolico. Ko so mu končno bolnemu in strtemu dali svobodo, so čutili vsi: zlomili so mu pač telo, a ne duha . . . In tako je še tem svetlejši njegov spomin med nami.

Prošt Nadrah je umrl. Gotovo je prejel od Boga pri sodbi „odlično" za svoje zgledno krepostno življenje, za Cerkvi tako zvesto delo in za tako junaško prenašano trpljenje. Naj se pokojnikovo telo spočije do vstajenja, duša njegova pa naj uživa Boga, ki je za Njega čast tako gorela. Naj bo vekomaj v družbi neštetih, ki jih je tako zvesto vodil po božjih potih!

V. J.

---

zanj, zaradi njegove bolne noge, zato ga je hvaležno pogledal.

„Torej mi prinesi kožuh in čepico, moram jo prezračiti, da se mi ne vgnezdijo molji vanjo," se je nasmehnil sestri, toda tej bi skoraj lonček padel iz rok. Spomnila se je, kako je predvčerajšnjim v tisti zmešnjavi srečala na stopnicah mežnarico, ki je nesla kožuh in čepico, in kako je v zagovor dejala: gospod župnik tega več ne bo potreboval, moj pa je tak zmrzljivec, cerkev je kot ledenica, to mu bo prav prišlo. Tedaj ni imela moči, ne poguma, da bi jo ustavila, se zadrla nanjo in ji iztrgala iz rok ta plen, sedaj pa se je takoj čutila kot na konju. „Vrniti mora in takoj, služkinjo pošljem tja," se je naglo odločila. Brat jo je bistro gledal in, opazivši njeno zadrego, veselo dejal: „Za njegovo obleko so kockali. Kdo pa je priigral mojo obleko?"

„Mežnarica si jo je odnesla," je srdito planilo iz Barice.

„Kazno je, da se razume na stvar," se je smejal, „to je bil res najdražji kos moje bale in cerkovniku bo še prav prišel."

„Ti boš trepetal od mraza?"

„Čeprav. Saj so mi pustili plašč in volnen telovnik."

„Toda kožuh imaš iz Markovega."

„Seveda in kunji, je dar gospoda župnika, čepica pa od gospodične, služilo mi je sem do smrti."

„Jožko!" sta hkrati in proseče zaklicala oče in Barica, „kaj govoriš!"

Holoubek ni odgovoril, segel je le v žep po uro, pa ko je ni otipal, je obrnil glavo h kuhinjski uri. „Čas je, očka, čez pol ure pride vlak."

„Res, da ne bova zamudila," se je takoj pripravljal oče, „toda tega ne bom domov vzel," je smeje se vzel iz zmečkane knjižice nekaj stotakov, „vzel sem jih s seboj za vsak primer, toda srečen sem, da mi jih ni bilo treba zapraviti, za pot nazaj imam v žepu."

„Očka, kako pa naj bi . . ."

„Eh molči, ihta, saj pa je tu kot po požaru, niti beliča nimaš, zima pa je pred vrati, to sem ti hotel zapustiti, da te ne bi prikrajšal, toda dam ti jih za živa, Barica, spravi ti denar." Z nasmeškom je objel hčerko, jo poljubil ter miren in vesel sedel s sinom na voz. Takoj se je v njem prebudil kmet. Opazoval je konje, menil o zapravljivčku, da ni namazan ne umit, gledal je po vasi in s širokim, srečnim nasmehom pozlačeval vse, na kar se je oziral. Dospela sta za časa, trenutek sta morala celo hoditi po postajnem hodniku sem pa tja, preden je prisopihal vlak. V toplo, toda zakajeno čakalnico se jima ni ljubilo, predvsem zato, da ju ne bi kdo preveč ogledoval, kajti čutila sta, da se o njima govori, da nanju kažejo z glavo in očmi in da domačini s pridušenim glasom pripovedujejo tujcem o tem, kako je Holoubek od mrtvih vstal.

Zato sta sama hodila ob tiru, pod nogami jima je škripal pesek, mrzel veter pa je rezal kakor britev v obraz, toda ona dva tega nista čutila.

„Mamica je že kakor list v jeseni, pa tudi jaz sem že kakor kaplja na veji," se je raznežil stari Holoubek ob slovesu, „ne vem, dečko, kako bi ta udarec preživela. Zato se ne igraj s svojim zdravjem. Barica mi je povedala, zavoljo česa se ti je to pripetilo. Zbij si iz glave tako prazne skrbi! Glej, stotine duhovnikov živi in se ne trapi s takimi stvarmi, sveta ne boš predrugačil, zaman si greniš življenje in zdravje spodkopuješ."

Sin je pokorno poslušal in le preudarjal, kako bi očetu kratko, jedrnato in umljivo razložil, da si ni mogel pomagati, da je moral misliti na župnijo, da ga je grozno mučila mlačnost in malomarnost župljanov do cerkve, Boga, toda od sedaj da bo drugače, zdaj je že jesno, konec je duševnim mukam, ko jima je zdajci presekala pot temna senca in takoj je zadonel tudi pozdrav: „Moj poklon, prečastiti, torej čestitam, čestitam! Vse ste vedno presenečali s svojim delom, toda to pot ste prekosili samega sebe." Bil je trešticki župan – Bohač – skoraj zadnji je prihitel na postajo, ker pa je imel stalni vozni listek v žepu, se je namesto k blagajni namenil naravnost k obema Holoubkoma. Prisrčno jima je stisnil roki, pa se takoj zresnil, nasmeh je zginil z njegovih usten, obraslih s skrbno negovanimi brki. Skrb mu je nagrbančila doslej gladko čelo in vzdihnil je:

„Sitna zadeva, le kako jo začeti?"

„Kaj pa, prosim!" se je nasmehnil župnik.

„Veste, prečastiti, da vas vsi čislamo. Takrat pri požaru pri nas ste pokazali z gospodom očetom tu, kaj znate – o prosim, prosim, ne branite se, – vsa čast," se ni dal motiti Bohač, ko je videl, kako se Holoubka zvijata in hočeta odbiti to ceneno hvalo – „in zato sem stavil predlog, da bi vam na krsto – eh pardon . . ."

„Morda položili venec," je veselo dopolnil župnik.

„Da, tako je, zadeli ste. Predlog je bil soglasno sprejet. Venec je krasen, žal iz svežih rož, iz aster in krizantem, ne more se shraniti, ne vrniti, kaj tedaj z njim?"

„I no, božec, to je zelo preprosto," je šlo duhovniku na smeh, „dati ga tistemu, komur gre, tedaj mi ga pošljite."

„Menda vendar ne?" je ostrmel Bohač.

„Zakaj pa ne? Ali se venci poklanjajo samo mrtvim? Ali ne dobivajo vencev tudi pesniki, tenorji in pevke?"

„Seveda! Seveda! Toda kako bi to – prosim – v občinskih računih utemeljili, kako to postavko zapisali?"

„Ah, za to gre?" se je prešerno smejal Holoubek, „tudi iz te neprilike vam pomorem. Jaz si bom ta venec od občine kupil. Pošljite mi ga obenem z računom. Oboje naj mi stražnik prinese."

Zdajci so tračnice zabrnele, vozovi zaropotali, nategnjene zavore zaškripale in vlak je obstal na tiru.

„Tako kakor si želite. To bo zares najboljša rešitev iz te kočljive zadeve," se je smehljal Bohač in se naglo poslovil. Oče in sin sta se objela in poljubila. Le ena misel je obema švignila skozi glavo ta trenutek: „Morda je to poslednjič na tem svetu." Vlak se je spet pognal, že je zapuščal postajo, na poslednjem vozu izobešena signalna luč se je rdeče bleščala v soncu in šele tedaj se je župnik zavedel, odtrgal oči od odhajajočega vlaka, razmazal s palcem solzo v kotu očesa, še preden se je mogla potočiti na lice, in nekam trudno je šepal proti izhodu. Bil je skoraj zadnji, vsi so ga že prehiteli, pa niti tega zapazil ni. Šele ko se je bližal k svoji kočiji, je presenečeno obstal.

(Dalje prihodnjič)

Pri nas na Koroškem

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob pol 9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob štirih popoldne.

PROŠNJA ŽUPNIM URADOM

Uredništvo „Našega tednika" potrebuje zaradi sestave statističnih preglednic podatke o zvonovih v naših cerkvah. Zato naprošamo župne urade, naj bi nam blagovolili poslati sledeče podatke: Število in teža zvonov, njih eventuelno ime in napisi na njih ter starost; material, iz katerega so zvonovi (jeklo, bron, dodatki kositra itd.); starost zvonov in naziv podjetja (zvonarne), ki je zvonove vlilo; morebitni drugi podatki.

Uredništvo „Našega tednika" se za zaprošene podatke že v naprej najlepše zahvaljuje.

ŠT. JURIJ NA ZILJI

Z našega kraja le redko kdo kam piše, ker večinoma samo „šribajo". Če pa faro in farane zapusti njihov dušni pastir, pa je že vredno, da o tem kaj napišemo v naš list.

Zato danes vsem znancem po svetu, še Amerikancem, sporočamo, da so nas na zadnjo nedeljo v cerkvenem letu zapustili naš dolgoletni dušni pastir, preč. gospod Jakob Mošic, in so se preselili na Brdo. V njihovih visokih letih je naša težka fara za njih prehuda.

Od gospoda župnika so se v cerkvi poslovili preč. gospod dekan iz Šmohorja, v imenu fare pa je vzel slovo od njih cerkveni odbor. Vsem je bilo hudo pri srcu, ko so se poslavljali od dragega dušnega pastirja, ki so toliko let skrbeli za korist njihovih duš. Gospodu želimo na novem mestu blagoslova polno delo v vinogradu Gospodovem!

DOBERLA VAS

Podli – zlobni – ljudje pišejo radi anonimna pisma (pisma brez podpisa), da blatijo svojega bližnjega. Pismeno obrekovanje je veliko bolj nevarno kot ustno, tako za napadanega, kakor pa tudi za tistega, ki je pisal: kajti littera scripta manet, kar je pisanega, ostane. Tako pravi dr. Spirago: Ni bolj podlega značaja kot pa človek, ki dolži svojega bližnjega kaj slabega, pa se ne upa podpisati pod izjavo, ki jo je dal.

SPODNJA VESCA

Blaga Kališnikova mama so umrli 11. decembra t. l. Bili so pridna, verna in potrpežljiva gospodinja na Kališnikovi domačiji. Bog jih je obiskal med drugim tudi s tem, da so postali pred 14 leti čisto slepi. To je bilo veliko trpljenje, katerega pa so prenašali zelo vdano v voljo božjo. Ko se je vračal domači župnik iz pregnanstva, in jim rekel, da jih že dolgo ni več videl, so rekli: „Jaz Vas še sedaj ne vidim." Molili so mnogo, saj je bilo to njih edino veselje. Vse drugo je zgubilo za nje veljavo. Zdaj jih je ljubi Bog rešil trpljenja in naj jim bo za vse dobro, kar so ga skazali v življenju, obilen plačnik. Naj počivajo v božjem miru! Družini Kališnikovi izrekamo svoje sožalje!

STRANJE

Dva sina je imela. Starejši, Jožef, je da so umrli blaga Sramsičnikova mati, Marija Einspieler. Bog jih je obiskal tu na svetu z mnogimi križi. Kot mladi ženi je padel v prvi svetovni vojni mož Jožef in to ravno v sveti noči leta 1914. Morala je torej kot vdova sama gospodariti na lepem in velikem Sramsičnikovem posestvu, ki je bilo tedaj tudi precej zadolženo.

Dva sina je imela. Starejši, Jožef, je pa umrl kot učenec šole v Ljubljani leta 1923. Morala je delati samo s tujimi ljudmi in razumela je urediti tako, da so v to hišo radi hodili delat posli in dninarji. Ni se poročila drugikrat in se je sčasoma s svojo pridnostjo in štedljivostjo znebila dolga. Nakupila je stroje in oskrbela vse, da je mogla lažje opraviti veliko delo pri gospodarstvu.

A morala je izpiti kelih trpljenja do dna. Prišlo je leto 1942 in tedaj je bila tudi ona izseljena. Morala je zapustiti dragi dom in se podati v tujino. Kako je visela na svojem domu, kaže dejstvo, da se je kljub izselitvi dvakrat ilegalno vrnila za nekaj ur na svoj dom, kjer pa se seve ni smela pokazati. Vedno trdnega zdravja, jo je v zadnjem času vendar premagala bolezen, da si ni več mogla opomoči. Kako priljubljena je bila, je pokazal njen pogreb. Mnogo bivših izseljencev in mnogo drugih ljudi je prihitelo na njen pogreb. Naj se odpočije v domači zemlji, katero je tako ljubila! Zaostalim naše iskreno sožalje!

BILČOVS
(Blagoslavljanje novih zvonov)

Dne 2. XII. t. l. smo imeli tudi pri nas veseli dan, ko smo blagoslovili naše zvonove. Minula vojna nam je vzela vse naše prejšnje zvonove, ki so bili bronasti in še novi. Saj smo dobili enega leta 1921, iz tovarne Ernest Szabo iz Gradca, 3 ostale pa leta 1924, tudi bronaste, iz tovarne Karl Kutter z Dunaja. Lepo so doneli in še v dolini so jih radi poslušali. Pa so postali vsi žrtev vojne. Imeli smo samo enega, izposojenega iz podružnice Velinja vas.

Flanelaste srajce, kariraste od 77.–
Cloth prešite odeje 175.–
Cord-blago za smuške obleke od 144.–
v trgovski hiši **BRUNNER**
Celovec – Klagenfurt

Pa smo se odločili, da morajo priti novi. To leto smo tudi prenovili streho naše farne cerkve, ki je po več kot 60 letih postala slaba. Ko je bilo to delo gotovo, smo se hitro lotili težavnega dela, da kupimo spet prepotrebne zvonove, ki naj bi nam spet veselo peli in nas vabili k službi božji.

Reči moramo, da so se ljudje res izkazali požrtvovalne, ker smo zbrali v pičlih dveh mesecih velikansko vsoto 70.000 šilingov, da smo mogli plačati naročene zvonove. Vliti so bili pri zvonarni Franc Oberascher v Solnogradu. Naše podružnice pri tem nismo pozabili, tudi Želuče so dobile 1 zvon, ki do zdaj niso imele nobenega. Posvečeni so v farni cerkvi: prvi sv. Jakobu, farnemu patronu, 2. sv. Jožefu, 3. sv. Antonu Padovanskemu, 4. sv. Florijanu. Želuški zvon je posvečen patronu podružnice, svetemu Lenartu.

Dne 20. XI. so dospeli zvonovi na postajo Celovec, od koder jih je Einspieler Hanzi, p. d. Sramsičnik, pripeljal s svojim traktorjem v Bilčovs. Čeravno so prišli ponoči semkaj, jih je vendar sprejela precejšnja množica ljudi. Slovesen sprejem smo imeli naslednjo nedeljo po drugi sveti maši, ko so že stali pred cerkvijo na odru. Radi dneva volitve v kmečko zbornico smo morali preložiti dan blagoslavljanja na prvo adventno nedeljo, dne 2. XII. Bog nam je naklonil lepo vreme, pa že drugi dan smo dobili prvi sneg in tedaj nam je prišlo šele prav do zavesti, kakšno srečo smo imeli. Mnogo ljudi se je zbralo od blizu in daleč, iz sosednih župnij: Kotmare vasi, Št. Ilja, Sveč in od drugod. Milostljivi gospod prošt iz Tinj, Anton Benetek, so bili od škofijstva poobla-

VSE ZA BOŽIČ!
Pri **CHIODI & KASSIG**
Celovec, Benediktinerplatz 7 (Marktplatz), kupite po globoko znižanih cenah vso posteljnino, flanelaste in bele rjuhe, molino, kovtre, gradl za modroce, lepo flanelo in barhent. Govorimo slovensko.

ščeni, da nam zvonove slovesno blagoslovijo. K tej slavnosti so prišli sledeči čč. gg.: dekan Koschier iz Žihpolj, župnik Repnik iz Kotmare vasi, g. Kanauf iz Št. Ilja, gospod dr. Zablatnik, profesor iz Celovca in bogoslovec domačin, g. Rudi Safran iz Krke.

Po slovesni sv. maši, katero so darovali g. dekan Koschier, se je pred pokopališčem začelo blagoslavljanje. Pet zvonov je viselo na pripravljenem odru, lepo za pogled. Bili so lepo ovenčani, kar so oskrbela naša dekleta. Dolg in lep obred blagoslavljanja so spremljale ubrane pesmi našega pevskega zbora pod vodstvom gosp. Foltija Kapus-a. Fotograf iz Celovca je slikal s svojim izvrstnim aparatom zvonove in ljudi. Nad 40 družic je spremljalo zvonove.

Botri in botrice so bili: Za veliki zvon: Auguštin Safran, p. d. Pomoč in Mihael Miškulnik, Kržej, Ana Krušic, Tinjačinja in Katarina Krušic, Šenhlebinja. Za 2. zvon: g. Janez Reichman, Bvažic in Marija Reichman, Lenčinca. Za 3. zvon: g. Franc Krušic, Urban, in Hilda Lesjak, Jančičinja. Za 4. zvon: g. Zablatnik Mihael, Kumer, in Elizabeta Spitzer, Hutarca. Za želuški zvon: g. Franc Spitzer, Dovnik, in Franca Markbwitz, Polančinja.

V nanovo pozidani, lepi in veliki dvorani pri Miklavžu se je po obredih zbrala povabljena množica gostov, ki se je v družbi domačih pevcev dobro imela, se veselila tega dneva in željno pričakovala, kako bodo zapeli novi zvonovi. Miklavževa mama in njene zveste pomočnice so nam napravile okusno južino, vmes pa so peli naši domači pevci, tako da je bilo vse židane volje. Ob pol 4. uri popoldne so se oglasili prvikrat novi zvonovi in vsak je bil ganjen, ko jih je slišal. Prof. Messner, stolni kapelnik iz Solnograda, je zelo dobro ocenil naše zvonove. Imamo zvonenje: „Salve regina", g–h–d–e. Pa tudi resnično lepo ubrano pojô.

Likerji, žganja in vina v bogati izbiri po konkurenčnih cenah v trgovski hiši
BRUNNER
CELOVEC – KLAGENFURT

Naj bo izrečena prav iskrena zahvala vsem blagim darovalcem, ki so nad 70.000 šilingov radi in hitro darovali za zvonove, celemu pevskemu zboru in pevovodju Foltiju Kapus-u za ves trud, ki ga je moral imeti za vaje in petje, vsem botrom in botricam, kakor tudi družicam, ki so pripomogle, da se je slavnost mogla tako lepo izvršiti. Vsem delavcem in še posebno našemu g. županu Štefanu Woath-u, ki nam je šel vedno zelo na roko, hvala tudi g. Hanzeju Hornböcku tesar. mojstru iz Št. Janža, ki je vodil delo montiranja. Tudi požarnima brambama v Bilčovsu in Velinji vasi iskrena zahvala, ker sta pridno sodelovali pri težavnem delu zbiranja denarja. Iskrena zahvala tudi firmi sinov Brodnikovih v Celovcu, ki je dala brezplačno na razpolago dvigalne aparate.

Vse delo omenjenih nam kaže, da je tudi danes mogoče opraviti veliko delo, če je edinost in požrtvovalnost med ljudmi.

Po petih litanijah in blagoslovu, kamor so nas že vabili novi zvonovi, smo hvaležni Bogu, ki nam je dal tako lep dan in polni veselja zapeli Te Deum in zahvalno pesem.

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Na kvatrno nedeljo, v ponedeljek, na božič in na Štefanovo dopoldne bomo imeli kot zaključek svetega leta tridnevnico. Prišel bo misijonar prav iz Rima, ki ima vse pooblastila od svetega očeta za spovedovanje. Pridigali nam bodo g. Alojzij Nemec. – Pridite v prav obilnem številu!

Za polnočnico pa nam bo naš orkester zopet zaigral: Transeamus, Sveta noč in Hvala večnemu Bogu. Gotovo bodo dobro izvršili svoje vloge, ko se že sedaj pridno vadijo. To plemenito delo je res hvalevredno, naj se glasba tudi v cerkvi uveljavi in ne samo tam na plesišču.

„Našemu tedniku" se prav lepo zahvaljujemo, da je prinesel v več številkah dopise o naših izseljencih. Z velikim veseljem smo vse to brali, čutili smo z našimi brati, ki trpijo po svetu. Z njimi smo hodili po širni zemlji, videli njih bol in gorje. Občutili vse njihovo domotožje. Tudi zato smo hvaležni „Tedniku", da nam je naslikal življenje in bedo naših bratov po svetu. Zahvaljujemo se preč g. Nandetu Babniku za lepe in poučljive članke. Upamo, da bo njegov opomin našel odmev in da bo društvo sv. Rafaela kmalu začelo delovati.

Slovenski pravopis
Prešernov album
Gotovo najlepše darilo za božič in novo leto. Naročite takoj pri upravi „Našega tednika".

ŽELEZNA KAPLA

Veglnova kmetija v Lobniku je dobila mlado gospodinjo. Poročil se je sin Andrej Kogoj z Elizabeto Varh, pd. Mlačnikovo iz Lepene. Ženin je med vojno mnogo pretrpel, končno je prišel srečno domov iz amerikanskega ujetništva. Njegov brat Ciril Kogoj, pridni študent fare, je postal žrtev vojne, tudi drugi brat Miha je pogrešan. Veglnova hiša v Zg. Lobniku je bila večkrat med vojno pozorišče bojev med nemško policijo in partizani. Domači so prestali mnogo strahu. Posebno božje varstvo je bilo, da hiša ni pogorela. – Mlademu paru želimo obilo božjega blagoslova na življenjski poti.

Umrl je v 84. letu starosti Tabrerjev oče, Ignac Bukovnik. Pokojni je bil zgled značajnega moža, ki se je neustrašen držal izročil prednikov, zvest veri očetov in materini besedi. –

Na pokopališču M. v Trnju je bila pokopana Lesnikova mati Alojzija. Po dolgi, težki bolezni je odšla v večnost, njeno telo počiva poleg sina Karla, kmeta v Beli, ki je letos nenadoma umrl. Pokojna je bila dobra mati družini in vsem potrebnim. Preminila je v Beli Gašpirceva mati, ki je v svojem življenju mnogo trpela. Prišla je iz Plajberka in našla v Beli novo domačijo. Bila je preprosta, mirna, postrežljiva, zato vsem priljubljena.

Kuhinjska čokolada kg 29.–
Čokoladni praliné-ji kg 22.–
Sladkarije za božično drevesce 23.–
v trgovski hiši **BRUNNER**
Celovec–Klagenfurt

Od Smrtnikovega očeta Franca, ki je med nami preživel zadnji mesec, pobožno prejel sveto popotnico in odšel v večnost, smo se poslovili pri farni cerkvi. Cerkveni pevci so mu zapeli: Vigred se povrne, med duhovniško molitvijo in slovesnim zvonenjem vseh novih farnih zvonov je pokojni zapustil Železno Kaplo in bil odpeljan na svoj dragi dom v Korte, da bi bil položen v blagoslovljeno zemljo pri domači cerkvi sv. Križa.

Vsi pokojni naj počivajo v miru Kristusovem, vsem zaostalim naše sožalje.

Začeli so graditi novo cesto v Lobniku. To delo vsi pozdravljamo in želimo Lobničanom, da bi dobili novo cesto, ki naj jim olajša vožnjo lesa in pridelkov v dolino.

TEPECE

Na Miklavževo smo pokopali v Malem Št. Vidu ob ogromni udeležbi vernikov spoštovano Vardjančevo mater – teto gosp. Lorenca Kaselja. Pokopali so jo g. Kaselj ob asistenci domačega g. župnika in gospoda Majriča. Rodom je bila z Djekš, se poročila k Vardjancu in imela lepo število otrok, ki jih je vzgojila v svetem strahu božjem. Ko je na smrt zbolela, je izrazila 2 želji: da bi se mogla vsaj na smrtni postelji še v maternem jeziku spovedati in da bi se pri njenem pogrebu slovensko molilo. Obe želji sta se ji izpolnili. Blaga mama, počivaj v miru! Sorodnikom naše prisrčno sožalje!

ELEKTRO-
dinami, motorji
TURBINE-
na visoki in nizki tlak po izrednih cenah
Ogled skladišča možen vsak čas
Zahtevajte cenik pri
SIUTZ-U
CELOVEC – KLAGENFURT
nasproti Waisenhauskaserne

POZOR!
Slovenske plošče
za tu- in inozemstvo

Za božič in za novo leto najlepše darilo!

Sada je vrijeme (iz filma „Dama v hermelinu") - Serenada Opatije — Terezinka - Vozniki nam pripeljejo — Dekle prinesi mi vode - Dekle prinesi mi vode (Vokalni kvintet) — Pozdrav iz Havaja (havajske kitare) - Cigani svirajte — Veselje na Gorenjskem - Slovenski dom — Nocoj je ena luštna noč - Krojaček (Vaški kvintet) — Čej so tiste stezdice - Ste videli barona, Liepa ura sonce sije — Kmečki valček - Skoz vas — Alenka - Ljubljanski nogomet (na harmoniki) — Njega ni - Od Celja do Žavca (Vokalni kvintet) — Valcer iz Bohemy - Ruže s juga — Da bi jaz vedela - Za mal dnarja mal muzike — Štajerski fantič - Dekle prinesi mi vode — Ti-Pi-Tin (foxtrot) — Meluzina (foxtrot) — Serenada iz baleta „Harlekinovi milijoni - Serenada (ciganski orkester)

Naročite takoj zaloga je majhna!
Uprava „Našega tednika" v Celovcu
Viktringer Ring 26

Slinavka in parkljevka

(Kuga na gobcu in parkljih

Iz vseh držav Evrope prihajajo vesti, da se povsod širi slinavka in parkljevka, ki je dosegla svoj največji obseg v Zapadni Nemčiji. Upali smo, da se bo ta nevarna bolezen ustavila na mejah Avstrije in da se bo strogim varnostnim ukrepom le posrečilo zadržati bolezen sedaj v zimskem času preko meje. To upanje pa se ni uresničilo in skoraj v vseh avstrijskih zveznih deželah so živali že obolele na tej bolezni. Le Gradiščanska, Štajerska in Koroška so za enkrat še obvarovane te nevarne kuge.

Edino sredstvo proti tej bolezni je zaščitno cepljenje še zdravih živali s posebnim cepivom, ki ga pa v Avstriji ne izdelujejo. Ker pa sosedne države, v katerih to cepivo izdelujejo, potrebujejo same velike množine tega cepiva, je začelo cepiva v Evropi primanjkovati. Vendar se je zveznemu ministrstvu za kmetijstvo posrečilo dobiti iz Francije 500 litrov tega cepiva. Od te količine je prispelo 300 litrov cepiva v Avstrijo v času do 15. decembra in nato je oblast takoj odredila cepljenje živine v ogroženih okoliših.

Na Tirolskem, kjer je nevarnost največja, so že prepovedali vse živinske sejme. Iz Zapadne Nemčije pa poročajo, da cenijo tam škodo vsled te bolezni na okroglo **eno milijardo šilingov.**

Ker pri nas ta bolezen in tudi varstvo proti tej bolezni še ni dosti znano, ne bo odveč, ako na kratko opišemo to bolezen.

Povzročevalec bolezni

Slinavka in parkljevka ali kuga na gobcu in na parkljih (Maul- und Klauenseuche) je ena najbolj nalezljivih bolezni vseh parklarjev (govedo, ovca, koze, svinje ter tudi med divjačino, t. j. srne, gamsi in jeleni). Povzročitelj bolezni so izredno male bolezenske klice, takozvano **kuživo ali virus.** Ta povzročitelj je tako majhen, da ga tudi z najboljšimi povečevalnimi pripravami doslej še niso mogli videti.

Mogli pa so povzročitelja te bolezni dokazati ob bolezni pri obolelih živalih v mehurčastih izpuščajih, v slini in tudi v krvi. Zunaj živalskega telesa ta virus kmalu pogine, v približno 2% živali, ki so bile bolne, pa so bolezen prebolele, ostane živ do 30 mesecev. Te zdrave živali virus neprenehoma izločajo in tako okužijo nove zdrave živali.

Znaki bolezni

Ako se zdrave živali okužijo z virusom te bolezni, izbruhne bolezen navadno v 2 do 6 dneh. Znaki pa so: višja temperatura telesa, zmanjšan tek (apetit) in nepopolno prežvekovanje. Obolele živali večkrat odpirajo gobec in iz njega izteka vlaknasta slina. Kmalu pa se razvijejo na jeziku, na ustnicah in tudi na ostalih delih gobca pri prežvekovalcih, kakor tudi na rilcu pri svinjah, mehurčki. V teh mehurčkih je tekočina, ki je začetkoma vodenasta, pozneje pa postane motna. Taki mehurčki se pojavijo pozneje tudi na robovih parkljev, med parklji in pa tudi na vimenu. Ko se ti mehurčki pojavijo, pade temparatura telesa spet na normalno temparaturo. Pozneje se mehurčki razpočijo, ostanejo pa rdečkaste ranice, ki pa kmalu ozdravijo.

Potek bolezni pa ni vedno tako lahek. Večkrat nastanejo **močna gnojna vnetja** in to posebno na parkljih. Pojavi se ohromelost, na parkljih nastanejo čiri, ki jih skoraj ni mogoče ozdraviti in včasih izgubi obolela žival celo roženaste parklje. Na vimenu se pojavijo težka vnetja. Ta težka obolenja parkljev in vimena morajo povzročiti tudi zastrupljenje krvi, vsled česar živali večkrat poginejo ali pa dolgo bolehajo in hirajo. To je nevarno zlasti pri teletih, ki večkrat poginejo.

Bolezen se pojavlja enkrat bolj na parkljih, drugič pa spet bolj na gobcu. Tudi včasih obolijo predvsem ovce ali svinje, drugič pa predvsem goveja živina. Tudi nalezljivost in s tem brzina razširjanja bolezni je zelo različna.

Živali, ki so že enkrat obolele na tej bolezni pa so ozdravele, morejo ponovno oboleti. Bolezen povzročajo namreč trije različni povzročevalci, trije tipi virusa, ako torej oboli žival prvič vsled enega tipa, more drugič oboleti vsed drugega tipa virusa.

Bistveno večja kakor pa nevarnost, da obolele živali poginejo, pa je **znatna gospodarska škoda** vsled izgube na mleku in vsled velikega shujšanja. Nadalje z obolelimi živalmi skoraj ni mogoče opravljati nobenega dela in po bolezni traja dalje časa, da si živali spet opomorejo.

Kako se širi bolezen?

Bolezen, oziroma povzročevalce bolezni morejo prenesti osebe, ki so bile v dotiku z bolnimi živalmi, morejo pa prenesti bolezen tudi živali, ki so obolele na tej bolezni in so pozneje ozdravele, pa so v sebi še obdržale vzročnike bolezni.

Iz opisanega je že razvidno, da je **važno predvsem bolezen preprečiti ali jo vsaj omejiti** na čim manjše število živali.

To je mogoče doseči s sledečim:

1. **Oblast odredi zakol vseh obolelih ali sumljivih živali.** To je mogoče samo toliko časa, dokler so samo še posamezni slučaji bolezni. Posestnik živali dobi seveda odškodnino v polni izmeri vrednosti živali.

2. Oblast odredi **ukinitev sejmov in vsakdanjega prometa** z živalmi.

3. Oblast odredi **zaščitno cepljenje.**

Cepljenje izvede oblast na državne stroške. Cepivo proizvaja v 6 do 14 dneh po cepljanju zaščitno snov proti bolezni in ta zaščita traja približno 8 mesecev.

Ako izbruhne bolezen ali se tudi pojavi samo sum bolezni, je treba to takoj, brez vsakega odlaganja, javiti pristojnemu občinskemu uradu ali orož. postaji. Nobena žival, tudi perutnina in psi ter mačke pa ne smejo zapustiti več hleva oziramo hiše. Vse osebe, ki imajo opraviti z živino, smejo zapustiti hišo le, ako so preje temeljito razkužile telo, čevlje in obleko. Seveda mori izostati vsak pregon bolnih ali sumljivih živali. Prepovedati je vsako prevažanje in izvažanje gnoja, krme, stelje, mleka itd. Tudi delo s temi živalmi je prepovedano.

Ko živinozdravnik bolezen ugotovi, bo še posebej oblast izdala vse potrebne varnostne ukrepe.

Ako izbruhne kuga . .

Ako je ugotovljena bolezen pri eni živali v hlevu, okuži živinozdravnik najprej še vse zdrave živali, da je trajanje bolezni v tem hlevu skrajšano. Preprečiti oziroma omejiti bolezni tako ne bi več mogli. Obolele živali morajo imeti čisto steljo, parklje je treba očistiti enkrat na dan s toplo vodo in obolela mesta namažemo z jodovo tinkturo. Gobec izpiramo dnevno z žajblovim čajem ali pa raztopino kislega kalijevega hipermangana. Pred molžo drgnemo vime na rahlo z mazilom, ki ga predpiše živinozdravnik. Tudi v splošnem se je ravnati po navodilih živinozdravnika.

Ako je v sosednem ali bližnjem hlevu že bolezen, je treba ukreniti v lastno korist vse, da bi mogli preprečiti, da se prenese bolezen tudi v hlev z zdravo živino. Zlasti je treba zapreti vso perutnino, mačke, pse, zajce, itd. Tudi vsi obiski oseb na kmetiji, kjer je živina obolela, naj izostanejo. Prepovedati je treba vsem tujim osebam ne samo obisk hleva, ampak sploh obiske. Pred vrata pa je postaviti zaboj, ki je napolnjen 15 cm visoko z žaganjem. Tega pa napojimo vsak dan z 1%-no raztopino jedkega natrona ali raztopine apna v vodi. Vsak, kdor hoče v hišo, mora stopiti v to žaganje (seveda ne bos).

Ako se nato posreči pravočano še vse zdrave živali cepiti, je s tem odvrnjena že velika škoda.

Mogoče so ukrepi oblasti včasih taki, da se enemu ali drugemu zdijo preostri. Vendar pa se mora vsak zavedati, da so vsi ti ukrepi izdani le v korist vseh živinorejcev, pa tudi vsega prebivalstva in je zato edino pravilno, da se vsi čim točneje po njih ravnajo. Zato naj bi v slučaju, da bo prišla ta nevarna bolezen tudi do nas — upajmo sicer, da se to ne bo zgodilo — vsak skrbel za to, da bi bila bolezen čim bolj omejena, četudi bi mogoče pri tem bila pri enem ali drugem prizadeta kaka osebna udobnost ali korist.

Božič v kuhinji

Kdo izmed nas se praznikov od srca ne razveseli. Vsak praznik nam prinese mnogo lepega in dvigne nas iz tope vsakdanjosti.

Adventni čas nam je prinesel mnogo lepih dogodkov in družinskih praznikov.

Sveti Miklavž nas je letos posebno razgibal. Hodil je od vasi do vasi, od hiše do hiše, stopil v društvene domove in delil dobre in lepe reči, dajal pa tudi nauke in svarila. Miklavževanje je stara naša slovenska navada in naj bi ostala med nami lepa kot je prvotno bila, brez vsiljivega in včasih zelo neukusnega razgrajanja „partlnov".

Za praznik 8. decembra so se odpravila naša dekleta na pot k Marijinim oltarjem, da počastijo deviško Mater, zaščitnico naše katoliške mladine.

Gospodinja je imela mnogo opravkov s peko peciva in rogačev za vse omenjene praznike, saj dela gospodinji nikdar ne zmanjka. Saj je pred durmi glavni družinski praznik, sveti Božič.

Gospodinja, na tebi je, kako je družina razgibana za bližajoči se božič. Ti vodiš mala in velika srca v pravo smer našega kmečkega in krščanskega praznovanja v smislu lepe naše tradicije.

Brez okrasa naj ne bi bila božična miza. Ako o sv. Barbari niste pripravile češnjevih vejic, pripravite leševje z vimenčki, ki jih pozlatite. Temu pa pridenite še smrekovih vršičkov in borovih vejic. Miza naj bo za božič pogrnjena. Na njo pa postavi gospodinja **kolač, mizjak** in razne **sladke dobrote.**

Prijateljske sosede se že sedaj druga za drugo povpraševajo, kaj bodo družini za ta veliki praznik postavile na mizo, da bo kosilo kar najboljše dišalo.

Lenca pravi: „Klali smo, jetrca imamo, v juho bom zakuhala jetrne vložke. V lonec za juho bom dala dosti svinjskih kosti, katere prej s čebulo v masti opečem in dodam še nekaj govejega mesa, da izboljšam okus. Za pečenko pa pripravim prašičjo ribico v mlenici. Pa pražen krompir ali pa pire-krompir ter mešano salato bom dala zraven. Kot posladica pa bo orehova potica, prav ona z medom. Za navrh pa bom skuhala suhih češpelj in jabolk."

Nanci se ta jedilni list kar dopade in pravi: „Mi pa bomo šele k novemu letu klali. Veš kaj, Lenca, pri tebi si izposodim kos mesa, kar mi že daš, le premasten naj ne bo. Nadrgnila ga bom z dišavami: s čebulo, s česnom, limonovo lupinico, timezom in poprom. Nato ga zavijem v prtič, ki sem ga namočila v kis in pečenka bo izborna. Po novem letu, ko bomo pri nas klali, pa ti koline povrnem."

Lenca: „Nanci, je že vse prav, toda povej mi, kako pa ravnaš s tako pečenko?"

Nanci: „No, odvijem jo, nadrgnem s soljo, dam v ponev, prilijem malo vode in vina, pa pečem. Proti koncu dodam v mast malo sladkorja in zalijem z juho. Olupljen krompir, bolj drobnega vzamem, denem pred kosilom kar v mast k pečenki, da se v njem pogreje. K vsemu temu pa zeljnata salata izborno diši. V juho bom zakuhala prav fine rezance. Govedina je sicer draga, a za božični obed mi ni škoda tega denarja. Govedino bom porabila na Štefanovo, napravila bom polpete ali mesne hlebčke za obed, dodala bom pražen krompir in paradižnikovo omako, katere sem si letošnje poletje dosti pripravila.

Sedaj pa povem še svoje recepte za božično pecivo, s katerim bom razveselila svoje male in velike otroke.

Drobljiva makova gibanica (štrukelj)

Na desko stresi 35 dkg moke, prideni ji žličko pecilnega praška, zdrobi v moko 15 dkg presnega masla, ga z valjarjem stri in nato prideni 5 dkg stolčenega sladkorja, 1 jajce, 1 rumenjak, žlico ruma in 2 žlici smetane. Iz tega napravi testo, ga razvaljaj za nožev rob na debelo, pomaži z nadevom, zavij, daj na pomazano pekačo, pomaži in peci približno 40 minut. **Nadev:** 10 dkg sladkorja polij z 10 žlicami vode, postavi na štedilnik in nekaj časa kuhaj! Nato pa prideni 20 dkg zmletega maka in kuhaj 10 do 15 minut. Prideni mu, ko se malo ohladi, vanilijevega sladkorja, žlico ruma, eno jajce in 8 dkg zribane čokolade.

Piškotni zavitek

Napravi prav trd sneg iz 4 beljakov in v sneg vtepi rahlo 4 rumenjake, 12 dkg stolčenega sladkorja, žličko vanilijevega sladkorja, in 8 dkg moke, kateri si primešala ¼ zavojčka pecilnega praška. Ne mešaj predolgo. — Testo namaži na pomazano, z moko potreseno pekačo in peci v srednji vročini 15 do 20 minut. Pečeno ploščo na pekači hitro obrni, pomaži z marmelado, vročo zavij (če je že pretrda, jo v pečici pogrej) in potrosi s sladkorjem ali pa jo oblij s čokoladnim ledom. V to svrho rahlo vmešaj 10 dkg presnega masla in mu primešaj 10 dkg tople čokolade in urno vlij na pripravljeni zvitek.

Keksi

6 dkg putra, 2 jajci, četrt kg sladkorja vmešamo penasto, pridenemo ⅛ l kisle smetane, 56 dkg moke in 1 pecilni prašek (Backpulver). Vse zmešamo, potem še pognetemo v gladko testo. Razvaljamo za nožev rob debelo, izrežemo kekse in spečemo.

Keksi strdeni I.

4 dkg putra, 1 jajce, 12 dkg sladkorja vmešamo penasto, pridenemo 3 žlice prevrete, ohlajene strdi, 3 žlice mleka, nastrganih limoninih lupin, ½ žličke cimeta, ¼ kg moke in 1 pecilni prašek. Vse zmešamo, da dobimo gladko testo, ki ga pustimo par ur počivati, potem razvaljamo za nožev rob debelo, izrežemo razne oblike in spečemo.

Keksi strdeni II.

V lonec denemo ¼ kg strdi, 1 žličko cimeta ½ žličke klinčkov, 8 dkg putra in 13 dkg sladkorja. Postavimo lonec na štedilnik in pustimo, da zavre, odstavimo in ko se malo ohladi, primešamo 2 jajci in ¼ kg moke. Pustimo stati do drugega dne. Drugi dan primešamo še ¼ kg moke in 1 pecilni prašek, pognetemo testo na deski, da je gladko, razvaljamo za nožev rob debelo, izrežemo kekse, katere pomažemo z beljakom in spečemo.

Španski veterci

28 dkg sladkorja v kockah stolčemo in presejemo. Potem stepemo 4 beljake v prav trdi sneg, pridenemo 2 žlici od pripravljenega sladkorja in zopet sneg krepko stepamo še 5 minut, nakar pridenemo ves ostali sladkor in rahlo zmešamo (ne smemo več stepati). Devamo s kavino žličko majhne kepice na namazan pekač in jih damo v pečico sušit, ko smo nehali kuriti. Najboljše bo, če jih napravimo zvečer in pustimo v pečici preko noči. Če imamo brizgalko za krašenje tort, potem denemo sneg v to brizgalko in brizgamo venčke na pekač, katere še potresemo s pobarvanim kristalnim sladkorjem. So prav lepi za na božično drevo.

Prestice

12 dkg putra, 7 dkg sladkorja in 1 jajce vmešamo penasto, pridenemo nastrganih limoninih lupin in 21 dkg moke, zmešamo, denemo na desko in rahlo pognetemo (ne smemo dolgo gnesti, samo toliko, da spravimo testo skupaj). Denemo testo na krožnik, ga pokrijemo in denemo na hladno za ½ ure. Potem oblikujemo prestice, jih pomažemo z beljakom, potresemo s kristalnim sladkorjem in spečemo.

Božične rezine

12 dkg putra, 10 dkg sladkorja, 1 jajce umešamo penasto. Potem prilijemo ⅛ litra mleka, pridenemo ½ žličke cimeta, nastrgane lupine ½ limone, 22 dkg moke, ½ pecilnega praška in 20 dkg rozin, zmešamo, da je gladko. Denemo v namazan in z moko potresen pekač za dober prst visoko. Spečemo, potem pustimo stati kak dan, nakar šele narežemo na rezine.

Posebno letalo za kmetijstvo

Na pobudo ameriškega kmetijskega ministrstva, ustanove za civilno letalstvo in drugih zainteresiranih krogov so v Združenih državah zgradili posebno letalo, ki bo služilo izključno za kmečka dela.

Letalo, ki ga nazivajo „AG-1", so zgradili tako, da lahko trosi na travnike in njive sredstva za uničevanje mrčesa, umetna gnojila in semena. Na krov lahko sprejme 5.5 stotov snovi v prahu ali tekočini, ki jo v pičlih 16 minutah raztrosi po površini, ki meri 16 hektarov.

Razpetina njegovih kril meri 11.7 m, dolgo pa je 8.9 m. Največja hitrost, ki jo lahko razvije, znaša 160 km na uro, običajno pa leti s hitrostjo od 96 do 144 km na uro. V trupu ima lijaku podobno posodo, ki lahko sprejme 0.756 kub. m prahu ali semen, v kovinske posode v krilih pa lahko namestijo približno 760 litrov tekočine. Posebna naprava omogoča, da letalo pri pristanku zmanjša hitrost na 72 km na uro.

Pri gradnji letala so skrbno upoštevali vse podrobnosti, ki bodo pilotu olajšale delo in mu zajamčile varnost. Močna jeklena vrv, ki gre od kabine čez ves trup, ščiti letalo pred sunki proti žicam električnih in telefonskih napeljav v primeru, da bi moralo leteti pod njim. Naprave za pristajanje imajo zelo zaostrene robove, da lahko prerežejo žice poljskih ograj ali žice, ki bi bile skrite med travo.

. . . in posvetila je luč

V zadnjih številkah „Našega tednika" smo že poročali o veliki važnosti elektrifikacije za naše podeželje. Danes moremo z veseljem poročati, da je bil v zadnjem času priključen na glavno omrežje spet precejšen del Podjune.

Po priključitvi, o kateri smo poročali pred kratkim, je dobilo električni tok 350 novih odjemalcev, med temi približno 180 kmetijskih gospodarstev. Sedaj pa so bile spet na novo priključene na glavno električno omrežje nove transformatorske postaje v Kamnu, v Št. Vidu, v Podkanji vasi in v Klančah. S to priključitvijo so dobile električni tok naslednje vasi: Kamen, Betinja ves, Zablate, Piskrče, Ždinja ves, Kamenska gora, Št. Vid, Gorice, Podkanja ves, Encelna ves, Krejance, Klanče, in Dolinčice. V naštetih krajih je dobilo na novo električni tok 135 kmetij. Priključenih je bilo takoj v začetku že na teh kmetijskih gospodarstvih 50 elektromotorjev, ki imajo skupno 200 konjskih sil. To nam dokazuje, kako težko so že prebivalci teh krajev čakali na priključitev svojih domov na omrežje Koroške elektricitetne družbe („KELAG").

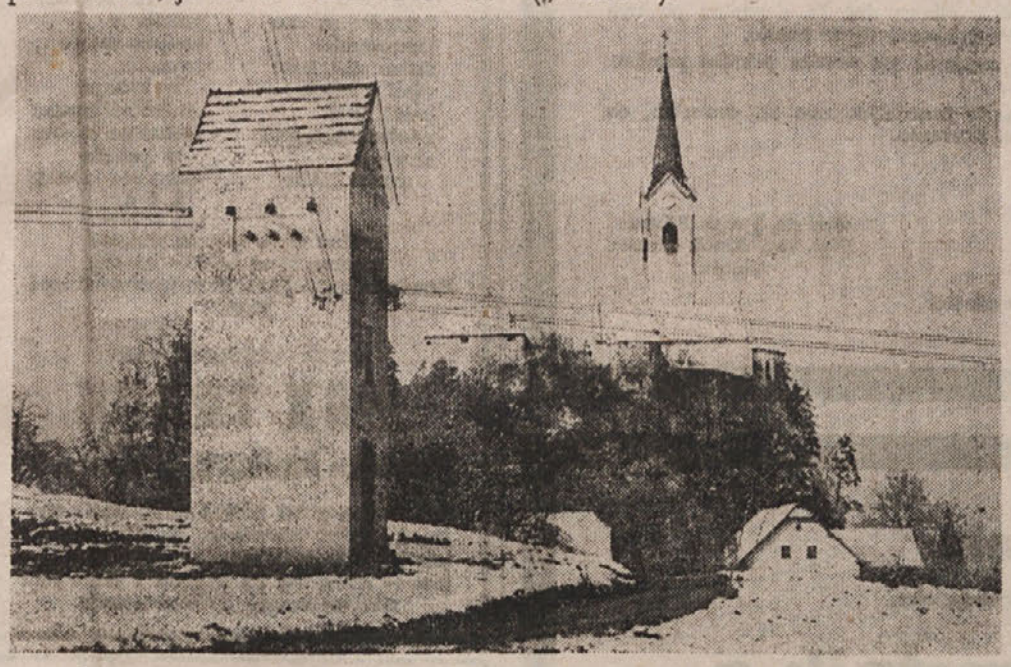

Upamo, da bo vodstvo družbe „Kelag" tudi v naprej posvetilo vso pozornost ne samo elektrifikaciji mest, večjih naselij in industrijskih okolišev – kar bi bilo sicer iz čisto računskih ozirov mogoče razumljivo – ampak tudi elektrifikaciji podeželja. Zadnje priključitve v Rožu in Podjuni pa kažejo, da se KELAG res zaveda tudi velike važnosti elektrifikacije našega kmetijstva.

HAAS & CO. Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstraße 3

Električne svetlobne in pogonske napeljave
Lestenci, radijski aparati, zvočne plošče,
električne priprave, motorji

† Franc Smrtnik

Že v zadnji številki je „Naš tednik" prinesel kratko poročilo o smrti Franca Smrtnika, posestnika Smrtnikove domačije v Kortah.

Četudi smo vedeli, da boluje priljubljeni gospodar Smrtnikove kmetije na težki bolezni, vendar nismo pričakovali njegove smrti. Zato nas je žalostna vest vse presenetila in globoko prizadela. Saj je imel pokojni le prijatelje in dobre znance; to pa ne samo v domačem kraju. Prijatelje je imel po vsej slovenski Koroški in še daleč preko njenih mej.

To je pokazal tudi pogreb pokojnega. Že na njegovem domu se je v četrtek, dne 13. decembra, zbrala velika množica pogrebcev, ki so nato v molitvi spremljali pokojnika na njegovi zadnji poti na domače pokopališče pri Sv. Križu. – Selani so prišli večinoma že prejšnji večer preko Šajde in so vso noč prebedeli pri dragem rajniku. Iz Obirskega, iz Kaple in še drugih krajev Koroške pa so prišli prijatelji rajnega na dan njegovega pogreba. Zlasti številno so bili zastopani njegovi znanci iz časov izgnanstva. Te je zastopal predvsem predsednik izseljenske zveze, Jaka Reichman.

Mrtvaški sprevod, v katerem so bili posebno številno zastopani moški, se je pomikal od pokojnikovega doma proti cerkvi sv. Križa po poti, ki je deloma le ozka steza in ki je bila deloma tudi pomrznjena. Osem pogrebcev je izmenjaje nosilo težko krsto, ki so jo nato postavili v cerkev, kjer je bila nato sv. maša z mrtvaškim opravilom. Med sv. mašo, že preje na domu pokojnega in ob grobu so peli žalne pesmi domači in selski pevci. Pogrebne obrede pa je ob asistenci č. g. Al. Vauti-ja, župnika iz Sel, opravil domači č. g. župni uprav., Tomaž Holmar, ki je ob grobu govoril v slovo. V svojem govoru je poudarjal izredno značajnost pokojnega, ki je bil res pravi krščanski mož. Primerjal ga je s svetopisemskim starim Tobijem, ki je tudi proti volji tedanjih nasilnih vladarjev pokopaval mrliče in skrbel za preganjane ter je bil zato v sv. pismu pohvaljen. Tako je tudi pokojni Smrtnik, sledeč svoji vesti, bil v pomoč onim, ki jih je v preteklih letih nasilje izobčilo iz normalnega življenja. – Še je poudaril nato govornik krščansko življenje pokojnega, njegovo odlično vedrost ter končno njegovo potrpežljivost v hudi bolezni.

V imenu izseljencev je v svojem govoru Jaka Reichman poudaril, da živijo in delajo naši predniki v teh gorah in na tej zemlji že preko 1000 let. In vendar je šlo nasilje preko tega dejstva ter je pognalo tudi pokojnega z rodne zemlje. Naj bo Bog dober in pravičen plačnik pokojnemu za vse njegovo delo in trpljenje! Žalujoči družini naše iskreno sožalje!

. . . in bolezni ni več

V zvezi s priznalnimi pismi o učinku zdravilnega barja in zdravilne barske vode zdravilišča Neydharting ponovno opozarjamo na članek v „Našem tedniku" štev. 39 z dne 26. 9. t. l.

Nadalje prinašamo še dvoje priznalnih pisem.

Prvo pismo: Roza Hofstetter iz Radentheina št. 276 piše:

Zdravilišču Neydharting!

Sporočam Vam in javnosti, da sem že leta težko trpela zaradi sklepnega revmatizma. Začela sem pa z zdravljenjem z barsko kopeljo in z barsko vodo ter sem zelo zadovoljna, ker morem govoriti o zdravilnem uspehu. Zato morem neydhartinško zdravljenje najtopleje priporočati vsakomur, kdor boluje na takih boleznih. –

Roza Hofstetter

Drugo pismo:

Alojzij Pondorfer iz Gmünd-a piše:

Že od leta 1947 sem bolan na težkem želodčnem čiru in na žolču, nisem mogel že nič drugega jesti kakor samo mlečne jedi. Tudi sem čutil vedno zelo hude bolečine in vse mogoče sem poizkušal, toda vse ni nič pomagalo. Poizkusil sem še z barsko vodo in že po 4 tednih sem čutil bistveno olajšanje in sedaj morem spet vse jesti in ne čutim nobenih bolečin več. – Vsem morem to zdravljenje najtopleje priporočati. – Pondorfer Alojzij

Največja izbira! Nizke cene!
pri
Ludwig Maurer
Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 35
Blago za plašče, moške in ženske obleke, barhenti, perilo, volna in nogavice.

Odpuščeni hlapec

„Janez!" je poklical hlapca
Keber, trden kmet z Orjun.
„Semkaj predme se postavi,
da napraviva račun!"

„Oče Keber, kaj bi radi?"
fanta resno zaskrbi
in počasi k mizi stopi –
starec jezno se drži.

V žep si pod telovnik seže
in pred fantom pest odpre:
„Toliko ti še dolgujem,
jutri pa poberi se!"

Janez v žep potisne plačo,
„Zbogom!" reče za slovo,
in pogleda hčer domačo,
preden duri se zapró!

„Oče, kaj se je zgodilo?"
gospodinja pricaplja. –
Mož pa le še kar odlaša,
za ušesi se čehljá.

Hčerka Mojca nič ne vpraša,
znana ji je že vsa stvar:
Janezu je obljubila
prstan za poročni dar.

Limbarski

Prodam turbino na lopate
z ca. 12 m, 25 cm v premeru in 50 m, 15 cm
Mannesmann jeklenih cevi.
Vinko Gröblacher
Deščice, pošta St. Egiden/Drau

KRATKE ZANIMIVOSTI

Raznovrstna uporaba „Terylena"

Najnovejši razvoj prvega popolnoma umetnega vlakna, ki ga izdelujejo v Angliji, pod imenom „terylen", bo omogočil delavcem, da bodo imeli svoje delovne obleke vedno čiste.

„Terylen" je vlakno, ki ima raznovrstno uporabo. Iz njega lahko izdelujejo najrazličnejše predmete: od mrež za ribolov, do ženskega perila. Terylen, ki je dvakrat močnejši od bombaža, je zelo podoben svili ter je izredno odporen proti svetlobi in vlagi ter bakterijam in lesnim črvom. Odporen je tudi proti kislinam.

Uporaba rjavega premoga

V Ameriki so iznašli nov način, po katerem bodo uporabljali rjavi premog kot gorivo; tako bodo lahko zdaj izkoriščali ogromna ležišča rjavega premoga, ki tvorijo na zahodu Združenih držav 90% vsega premoga.

Ameriški rudarski urad namreč objavlja, da so iznašli način, po katerem se lahko spremeni rjavi premog v gorivo visoke kalorične vrednosti. Ta postopek se tudi lahko uporabi za pridobivanje katranskih proizvodov iz nizkotnega bituminoznega premoga, ki ni uporabljiv za napravljanje koksa. Postopek se sploh lahko uporablja pri vsem manj vrednem premogu.

Po tem postopku se rjavi ali drugi manj vredni premog zdrobi v koščke v velikosti ene kubične unce ali še manjše. Ta material se nato kuha pri ca. 300 stop. Celzija, tako da dobijo „suho tekočino", ki jo odvajajo v karbonizacijski reaktor, kjer gori z zrakom pri temperaturi ca. 900 stop. Celzija. Tako pridobljena vrsta koksa ima približno 50% več kalorij kot surovi rjavi premog, pa tudi teža novega proizvoda je samo 45% teže rjavega premoga.

Kam? Zvečer?
V kavarno
LANDHAUSHOF
Celovec, Alter Platz 31
Ob sredah, sobotah, nedeljah in praznikih glasba in ples. Na sveti večer odprto!

Polet na Luno

Britansko medplanetarno društvo je na razstavi, ki jo je priredilo na letališču v Londonu, objavilo račun, po katerih bodo prva potovanja na luno z raketnimi letali možna še pred koncem sedanjega stoletja.

Angleški list je v mnenju, da bo ta vest zlasti razveselila mladino, hitro izvedel anketo med dečki v starosti 7 do 10 let, katere je vprašal, če bodo potovali na luno. Na splošno presenečenje so pa vsi odgovorili, da je tako potovanje preveč tveganо. In sedaj, ali bo morala raketa leteti na luno prazna?

POZOR!
IZŽREBANO ZAVAROVANJE
zavarovalnice
ASSICURAZIONI GENERALI
Pri žrebanju dne 17. 12. 1951 je bila izžrebana vrsta številke
2319
S tem odpade na vsako polico, ki ima zgoraj označeno izžrebano številko in ki ustreza pogojem žrebanja, zadetek v iznosu 1000 šilingov.
ASSICURAZIONI GENERALI
Ravnateljstvo za Avstrijo
Podružnica Celovec–Klagenfurt
10.-Oktober-Straße 2.

Izposojanje perila

V Združenih državah že nekaj časa vabi pralna industrija gospodinje, da se naj odkrižajo svojih predalnih omar za perilo in si raje izposojajo od pralnic rjuhe, prte, brisače itd. Predlog je naletel na precejšnje odobravanje in tako stalno narašča število naročnikov ameriških pralnic.

Vendar se nekatere gospodinje še vedno upirajo, da bi uporabljale tuje perilo, pa naj bo še tako dobro oprano.

Zvijačni mlinar

Mlinar se je bil spovedal,
da je storil velik greh:
dva peharja slabe moke
stresel je med boljšo v meh.

Spovednik ga je pokaral:
„Grda je pregreha ta;
nič poprej te ne odvežem,
dokler ne popraviš zla."

Nekaj mesecev pozneje
pride mlinar in začné:
„Krivdo sem popravil, oče,
zdaj je menda v redu vse.

Tri peharje bele moke
sem pokvarjeni dodal;
grdo bi me sosed gledal,
kadar bi mu to priznal."

Spovednik ga je posvaril:
„Tu zvijačnost ne drži.
Spoved ni za prazno šalo,
zlobnež je, kdor jo smeší."

Limbarski

Radijski aparat si kupim samo pri
TRUPPE & ERMANN
BELJAK–VILLACH, Widmanngasse 20
Električni gramofoni v šatuljah in omaricah.
Velika izbira zvočnih plošč. Tudi na obroke.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah in praznikih od 7.15 do 7.45, v torek in izmenoma vsak drugi četrtek in soboto tudi od 18.30–19.00 ure. — Poročila pri vsaki popoldanski oddaji.

23. XII.: Verski govor. — Božična voščila.
24. XII. (od 9 do 9.30): Jaslice. — Božične pesmi. Zvečer: Narodne božične pesmi.
25. XII.: „Božič" (zvočna igrica).
26. XII.: Jutranji koncert.
27. XII.: Zdravnik. — Gospodinja. — Zvečer: Solistična glasba.
28. XII.: Narodne pesmi in glasba.
29. XII.: Iz slovenske literature.
30. XII.: Verski govor. — Voščila.

Ure in poročne prstane
prodajam po najnižjih cenah ali zamenjam za staro zlato in srebro
F. Karner URAR
CELOVEC - KLAGENFURT, Burggasse 8.

LJUBLJANA (val 202,1, 212.4, 327.1 m)

Oddaje vsak dan od 5. do 7., od 12. do 15.30 in od 18. do 24. ure, ob nedeljah od 6.30 do 24. ure — Gospodinjski nasveti vsak torek in petek med glasbenim sporedom od 6.15 do 7. ure, ob torkih tudi ob 13.50. — Kmetijski nasveti ob nedeljah ob 16.50 — Kulturni pregled ob četrtkih ob 14.15 — Zanimivosti iz zdravstva in prirode ob sredah ob 19.40 in ob petkih ob 14.15 — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi ob petkih ob 18.00 — Vsak dan ob 22.30 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo

21. XII. ob 13.00 zanimivosti iz tehnike
14.00 operetni koncert
19.15 harmonika
22. XII. ob 18.20 hrvatska narodna glasba
20.40 pisan spored vedrih melodij

RADIO TRST II

306,1 m ali 980 kc/sek

Dnevne oddaje: 7.15–8.30, 11.30–14.30, 17.30–24.00; ob nedeljah: 8.00–24.00; poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15; ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.

22. XII., ob 13.00 Šramel-kvintet in duet
20.10 Slovenski motivi
21.00 Švejk
23. XII., ob 9.00 Kmetijska oddaja
11.30 Oddaja za najmlajše: Zlata ribica
24. XII., ob 20.00 Božični spored
24.00 Polnočnica
25. XII., ob 19.00 Mamica pripoveduje

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. (val 22.55, 31.10, 50.26 in 196 m; ob četrtkih 202 m).

Pozor, naglušni! Brezplačno predvajanje vseh tipov: LV . . . S 1.605 OV . . . S 1.430 VV . . . S 1.270 AV . . . S 1.710 SV . . . S 1.400
Radio Schmidt, Celovec, Bahnhofstr. 22

GLEDALIŠČE

Začetek ob 20. uri

21. XII.: „Auf der grünen Wiese", opereta v treh dejanjih (premiera).
22. XII.: „Auf der grünen Wiese".
23. XII. ob 10. uri: „Die goldene Gans", božična pravljica v treh slikah (premiera).
23. XII. ob 20. uri: „Aida", opera.

Ogiejte si našo izložbo otroških igrač
Grüner
Celovec - Klagenfurt, Burggasse

✝

V Svojem božjem sklepu, pred katerim se ponižno v molitvi klanjamo, je poklical v večnost dne 13. decembra zjutraj Gospod nad življenjem in smrtjo našo srčno dobro mater in teto, gospo

Marijo Köstner roj. Ottitsch

po dolgi, bolestni bolezni, katero je z občudovanja vredno potrpežljivostjo prenašala, in dobro pripravljeno po večkratnem sprejemu svetih zakramentov za umirajoče, v 72. letu starosti, k Sebi v večno domovino.

Truplo naše drage rajne smo blagoslovili v soboto, dne 15. decembra ob treh popoldne v Annabichl-u in smo ga nato položili v blagoslovljeno zemljo.

Prečastite sobrate prosim za Memento in sacris in vse vernike prisrčno prosimo, da se rajne spominjajo v molitvah.

Slovesna maša zadušnica je bila darovana v ponedeljek, dne 17. decembra, ob ½ 8. uri zjutraj v mestni župni cerkvi pri sv. Lovrencu.

V Celovcu, dne 18. decembra 1951.

Agnes Köstner, roj. Heschenberger
snaha
Greterl, vnukinja

Škof dr. Joseph Köstner
Dipl. ing. Anton Köstner
sinova

v imenu vseh sorodnikov.

Zahvala

Vsem, ki so našega ljubega očeta

Franc-a Smrtnik-a

posestnika v Kortah

v njegovi bolezni obiskovali in ga tolažili v njegovi težki bolezni, izrekamo prisrčno zahvalo. Zahvaljujemo se nadalje vsem, ki so rajnemu v tako velikem številu izkazali zadnjo čast pri njegovem pogrebu. Posebej se zahvaljujemo prč. g. dekanu Alešu Zechnerju, ki je podelil rajnemu poslednje sv. zakramente. Nadalje se zahvaljujemo č. g. župniku Tomažu Holmarju za spremstvo pri mrtvaškem sprevodu in za tolažilne besede ob grobu. Zahvaljujemo se vsem bivšim izseljencem, ki so prihiteli k pogrebu, zlasti pa gospodu Jaku Reichmanu za njegove lepe besede, nadalje Karlu Prušniku za iskrene besede v imenu bivših partizanov in slovenskih lovcev ter g. Val. Kavelarju za besede v imenu kapelskih lovcev. Končno se zahvaljujemo vsem domačim in selskim pevcem ter vsem darovalcem vencev. Vse pa prosimo, naj se rajnega spominjajo v molitvi in jim kličemo: Bog plačaj!

Korte, dne 18. decembra 1951.

Žalujoča družina.

MALI OGLASI

Telovadni čevlji — Telovadne nogavice v vseh velikostih, Gummihaus Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

Gumijaste termo-steklenice, v vseh velikostih in vseh sortah, najcenejše, Gummihaus Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

KINO

CELOVEC — KLAGENFURT

STADTTHEATER

Predstave ob 16. in 18. uri, v ponedeljek tudi ob 20. uri.
Od 21.–27. XII. „Blaubart"

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 18.–23. XII. „Panik am roten Fluß"
Od 25.–31. XII. „Der Tiger Akbar"

BELJAK — VILLACH

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Od 21.–23. XII. „Inspektor Goddard"
23., 25. in 26. XII. ob 10. uri „Drachenschloß" (za mladino)
Od 25.–27. XII. „Hölle am weißen Turm"

RADIO IN ELEKTRO TRGOVINA
HANS KREUTZ
žarnice, material za inštalacijo, elektro-motorji, lestenci i. t. d. — Radio aparati na obroke.
Celovec, Kramergasse 11. — Tel. 21-73

URADNE OBJAVE

Ravnateljstvo pošte in brzojava za Koroško

POZIV

Vse lastnike zemljišč in nepremičnin, kakor tudi upravitelje javnih zemljišč (občine, cestna oblastva itd.), na katerih ali preko katerih so napeljani telefonski daljnovodi, pozivamo, da obsekajo oz. prikrajšajo veje dreves, ki rastejo v bližini daljnovodnih žic, do konca marca 1952 tako, da nastane med vejami in zunanjimi žicami oddaljenost najmanj pol metra.

Ta poziv izdajamo v smislu § 3. državnega zakona z dne 20. decembra 1929 (zakon o brzojavu, BGBl. št. 435), po katerem morajo to obsekovanje v določenem roku obvezanci izvesti na naš poziv kot oblastvo, ki je upravičeno graditi daljnovode.

Ta obsekovanja vej so neobhodno potrebna za zagotovitev nemotenega in brezprikornega telefonsko-brzojavnega prometa.

Ako obsekovanja lastniki zemljišč ne bodo izvedli do konca marca 1952, jih bo izvedlo krajevno pristojno gradbeno vodstvo brzojava s svojimi delavci brez predhodnega obvestila.

Ta uradna objava velja s tem kot obvestilo, ki je predvideno v zakonu.

Urad Koroške deželne vlade

JAVEN RAZPIS

Oddelek IV. urada Koroške deželne vlade razpisuje natečaj za izvedbo osnutkov za novo ljudsko šolo v kraju Heiligenblut, ki naj bo primerno vključena v krajevno pokrajino.

Do natečaja so upravičeni vsi oni, ki stalno bivajo na Koroškem ali so tu rojeni, so člani Osrednjega združenja svobodnih ustvarjajočih delavcev ali pa so zaposleni kot arhitekti pri državi, deželi ali avtonamnem mestu. Niso upravičeni do natečaja oni, ki sodelujejo pri oceni, pri pregledovanju osnutkov in pri razpisu natečaja.

Kot nagrade so določene: 1. nagrada 5000 šilingov, 2. nagrada 3.500 šilingov, 3. nagrada 2.500 šilingov, štiri odkupne nagrade po 1.000 šilingov.

Osnutki natečaja morajo biti oddani do 18. februarja 1952 do 12. ure opoldne v tajništvu Umetniškega doma (Künstlerhaus) v Celovcu ali pa morajo do omenjene ure biti v priporočenem pismu oddani na pošto.

Pogoje natečaja je mogoče dobiti proti plačilu 20 šilingov pri referatu za gradbo občinskih visokih zgradb v Celovcu, Mießtaler Straße 1, ali v Beljaku, Hausergasse 16, med 20. decembrom 1951 in 4. januarjem 1952.

Urad Koroške deželne vlade, oddelek IV.
Pabst, l. r.

~~Deželno gozdno nadzorništvo za Koroško~~

TEČAJI ZA KMEČKE GOZDNE POSESTNIKE

~~V okviru~~ ukrepov za pospeševanje gozdarstva in sporazumno z zbornico za kmetijstvo in gozdarstvo ~~bosta~~ na šoli za kmečko gozdarstvo v Töscheldorf-u dva tečaja za kmečke gozdne posestnike, vsak po 14 dni, in sicer v času od 21. januarja do 2. februarja 1952 in od 4. do 16. februarja 1952.

Tečajev se morejo udeležiti kmečki gozdni posestniki in kmečki sinovi.

Stanovanje in prehrano dobijo tečajniki v šoli za kmečko gozdarstvo.

Vsak tečajnik mora plačati kot tečajni prispevek 30 šil. in za preskrbo po 7 šilingov na dan.

Prijave je poslati direktno vodstvu šole za kmečko gozdarstvo (Waldbaurenschule) v Töscheldorf-u, pošta Althofen in to najkasneje dva tedna pred pričetkom tečaja.

Za deželno gozdno nadzorništvo:
Dipl.-ing. Franz Niemetz.

~~Deželno gozdno nadzorništvo za~~ Koroško

TEČAJ ZA UPRAVNE URADNIKE

~~V okviru ukrepov~~ za pospeševanje gozdarstva in sporazumno z zbornico za kmetijstvo in gozdarstvo bo na šoli za kmečko gozdarstvo v Töscheldorf-u tečaj za upravne uradnike in sicer v času od 17. do 23. februarja 1952.

Tečaja se morejo udeležiti gozdarji, gozdarski pripravniki in oni v podobnih službenih položajih v državnih in zasebnih gozdovih ter nakupovalci lesa v lesni industriji.

Stanovanje in prehrano dobijo tečajniki v šoli za kmečko gozdarstvo.

Vsak tečajnik mora plačati kot tečajni prispevek 20 šil. in za preskrbo po 7 šilingov na dan.

Prijave za tečaj je poslati do 1. februarja 1952 direktno vodstvu šole za kmečko gozdarstvo (Waldbauernschule) v Töscheldorf-u, pošta Althofen.

Za deželno gozdno nadzorstvo:
Dipl.-ing. Franz Niemetz.

Kupujem uporabljivo železo — staro železo — razne kovine — cunje — star papir — kosti — ščetine
G. FRICK
Celovec-Klagenfurt, Salmstrasse 7

Vse poljedelske stroje

kosilnice
mlatilnice
čistilnice za žito
slamoreznice
sadne stiskalnice
dizel motorje
kakor tudi:
mlečne centrifuge
stroje za surovo maslo
mline za moko in zdrob
grablje za konjsko vprego
izruvače za krompir
gnojnične črpalke
električne plotove za pašnike
električne motorje
i. t. d.

šivalne stroje nove in rabljene
rabljene že od S. 750.— naprej)
Bencinske motorje rabljene (generalno reparirane)

nudi najugodneje:
MAX TRAUN
Pliberk - Bleiburg, Kumeschg. 14

Glavno zastopstvo AGRIA-univerzalnih strojev, ki sejejo, okopavajo, gnojijo, osipajo, mlatijo, molzejo in prevažajo vse z istim strojem. — Zamenjam ali vzamem v račun tudi rabljene benzin- in dizel-motorje.

Flanelaste športne srajce za gospode, dame in otroke pri
Pichler
Beljak-Villach, Bahnhofstrasse

Učitelji, pozor! Naročite za božič in novo leto:
1. Slovensko slovnico (skupaj I., II. in III. del) . . šil. 1·50
2. Stanko Janežič, Romar s kitaro (pesmi) . . šil. 8·—

Bodi kjerkoli, pij Schleppe-pivo pousodi

List izhaja vsako sredo. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26. — Cena mesečno 3 šil., letno 36 šil., za inozemstvo 3 dolarje. — Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik dipl. trg. Janko Urank, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tisk: „Carinthia", Celovec, Völkermarkter Ring 25. Telefonska številka uredništva in uprave 43-58. — Poštni čekovni urad štev. 69.793.